

vredes

ARGENTINIË

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblema-
tiek v.z.w.

Maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

Onderbergen 51 - 9000 Gent
Prk : 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. 091/ 23.82.52

LEESGELD :

250 fr. per jaar
25 fr. per nummer.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :

Michel Vanderborght
Baukendreef 10a
9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Baillaul, Jo De Schuyter,
Nadine Crappé, Jules Verheist,
Luk Konge, Chantal De Smet,
Ernst Gülicher, Katrien Stael,
Michel Tanret, Filip De Paepe,
Griet Marechal, Jan Verwest, Paula
Burghgraeve, Wilfried De Vlieghere,
Brigitte Van Maele, Herman Talloen,
Elie Elia, Philip Delmotte, Luk
Vermeire.

MEDEWERKERS :

Jan Van Calsteren, Robert De
Gendt, Frank Beke, Ward Ruys-
inck, Willy Courteaux, Ignace Lin-
demans, Eric Huizens, Yves Van de
Steen, Janine De Rop, Staf Schmidt,
Walter Weydt, Jos Wolles, Cyriel
Verleyen, Freddy Tack, Rik Denys,
Toon Colpaert, Robert Braet, Al-
fons Goossens (Goal), Luc Zee-
broeck, Krista Dumolin, René Mor-
lion, enz., enz.
Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.)
Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

HOOFDREDAKTEUR :

André De Smet

ABONNEMENTDIENST :

Lotty Verwest, Monique Verstraete

Overname van artikels en tekeningen is
toegelaten mits bronvermelding en toe-
zending van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen bren-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de
medewerking van al diegenen die hiertoe
kunnen bijdragen.

De ondertakende artikels beantwoorden
dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het
standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK :

Beschutte Werkplaats, Landegem

Redactie en Beheer van „VREDE“ wensen aan alle
lezers het beste voor 1978.

UIT DE INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
Meer dan genoeg	3
OP DE UITKIJK	4
Twee processen	4
EUROPA	5
Maatstaven voor de democratie	5
Dissidenten in Oost-Europa - een standpunt	8
LATIJS-AMERIKA	12
Het Argentijnse drama	12
De economische en kulturele kolonisatie	16
DOKUMENT	18
Terrorisme	18
Geweld en tegengeweld in de Bondsrepubliek - deel II ..	18
BEWAPENING EN ONTwapENING	22
En altijd maar weer nieuwe wapens... ..	22
AFRIKA	24
Zuid-Afrika - sterke man aan het werk	24
Zuid-Afrika - het kulturele akkoord met België	27
VREDESFONDS	28
BOEKBESPREKING	29
Latijns-Amerika is geen fiësta - deel II	29
TE ZOT OM... LOS TE LOPEN	31
ORGANISATIES	
Argentinië-komitee (Cobra)	32
VREDESINITIATIEVEN	33
INDEX OP DE ARTIKELEN VERSCHENEN IN VREDE 1977	34
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

MEER DAN GENOEG

In een onlangs gehouden toespraak wees Walter Scheel, President van de Duitse Bondsrepubliek, op het feit dat de internationale politieke ontspanning eigenlijk op gang gekomen is op de dag dat de regering Brandt-Scheel begrepen heeft dat het tijd was een andere richting in te slaan. De tot op dat ogenblik gevoerde politiek tenoverstaan van de nieuwe internationale verhoudingen, onder impuls van Adenauer en zijn volgelingen, t.t.z. het niet erkennen van de nieuwe grenzen (Oder Neisse met Polen) en het niet aanvaarden van het bestaan van een andere Duitse Staat, hadden voor gevolg dat ontspanning onmogelijk was. Iedere uitweg was geblokkeerd.

Met andere woorden. Op het ogenblik dat men had ingezien dat de bestaande werkelijkheid moest erkend worden, lag de mogelijkheid voorhanden om een politiek te voeren waarmee resultaten geboekt worden op het vlak van de internationale ontspanning. Het kan niet gezegd worden dat men in NAVO kringen deze visie is toegeedaan.

De recente zesmaandelijks vergadering van de Ministers van Buitenlandse Zaken van de NAVO-landen heeft ons eens te meer aangetoond dat we hier nog zo ver niet staan.

De slotverklaring van deze bijeenkomst geeft ons wel enkele „open en algemene verklaringen“ ten beste maar aan concrete voorstellen kwam eens te meer weinig uit de bus.

Het is natuurlijk goed te verklaren dat : „het detenteprocess tussen Oost en West moet worden verder gezet“ ; „dat er vooruitgang werd geboekt voor wat betreft de toepassing van het Slotakkoord van Helsinki waarbij alle aspecten intergraal dienen te worden toegepast“ ; dat verder zal worden gezocht naar maatregelen om tot ontwapening te komen en dat op een constructieve wijze zal deelgenomen worden aan de speciale OVN zitting die in 1978 zal plaats hebben enz., enz. maar dit volstaat niet. Wanneer daar tegenover eens te meer voorgesteld wordt de uitgaven van bewapening op te drijven, hardnekkig vastgehouden wordt aan de neutronenbom of voorzien wordt de „cruise raket“ ter beschikking te stellen van alle NAVO-landen, dan rijzen hier zeker vragen op.

Tevergeefs zoeken we dan ook in de Slotverklaring van de NAVO raad van 6-8 december j.l. standpunten, voorstellen die aan de „andere zijde“ ter discussie kunnen worden voorgelegd.

Opvallend en zonderling is wel het feit dat over de neutronenbom, waarvan we weten dat de beslissing eens te meer naar een latere datum verschoven werd, in de Slotverklaring eenvoudig weg niet gesproken wordt. Waarom ? Gelijklopend met deze NAVO bijeenkomst zijn we eens te meer getuige geweest van zorgvuldig georkestreerde campagnes die we sinds jaren meemaken.

Ophefmakende verklaringen van politieke en militaire leiders over het „dreigend Russisch gevaar en de groeiende militaire macht van de ... anderen“ doen het nog altijd om de openbare opinie de steeds toenemende uitgaven voor bewapening te doen aanvaarden. In het kader van de psychologische oorlogsvoering worden zelfs jaren oude spionagezaken naar de oppervlakte gehaald om de openbare opinie murw te maken.

Met tremelo's in de stem heeft de NAVO Sekretaris Generaal er nog maar eens op gewezen dat de inspanningen van de NAVO-

landen te verminderen, terwijl deze van de „Russen“ aanzienlijk toegenomen zijn. Dus ... we moeten nieuwe en betere wapens kopen en... offers brengen.

België en de NAVO.

De huidige regering Tindemans II, die een andere politieke samenstelling heeft dan deze van Tindemans I, blijkt echter geen andere politiek in petto te hebben. Uit deze eerste NAVO top waarop zij vertegenwoordigd is, is er niets nieuw uit de bus gekomen.

Simonet heeft wel een pleidooi gehouden voor Europese inspraak bij de Saltbesprekingen maar men kan zich de vraag stellen of dit een bijdrage is om de besprekingen over de strategische wapens te bevorderen. De Belgische minister vermeent dat bij dergelijke onderhandelingen meer moet rekening gehouden met „regionale realiteiten van alliantie“ maar is dit ook niet het geval voor de andere delen van de wereld ? Bij de MBFR besprekingen te Wenen zijn we wel deelnemende partij maar ook daar blijft men terplaatse trappelen. Intussen werd nog maar eens een verhoging goedgekeurd van de militaire uitgaven en dit met niet minder dan 3 procent in reële cijfers. We kunnen eveneens niet uit het oog verliezen dat, tijdens het bezoek van L. Tindemans aan de Verenigde Staten, deze laatste op de vingers werd getikt om het „gat“ in de zogezegde verdedigingslijn, die van Noorwegen tot Oostenrijk loopt, en waarvoor België zou verantwoordelijk zijn. Volgens deskundigen zouden de nieuwe te plaatsen raketten van het type Helix tot een bedrag van 4 à 5 miljard frank oplopen. Tot op heden heeft onze regering de Amerikaanse eis niet afgewezen, maar kregen de ministers Van den Boeynants, Claes en Simonet de opdracht het geheel, waartegen BSP Volksvertegenwoordiger Tobback zich reeds uitgesproken heeft, in te studeren. Bovendien wachten we nog steeds op een stellingname inzake de neutronenbom. Daar waar de regeringen van IJsland, Noorwegen, Denemarken en Nederland, eveneens lidstaten van de NAVO, een afwijzende houding aangenomen hebben inzake stockage op hun grondgebied, wachten wij nog steeds op een duidelijke stellingname van onze regering.

We moeten dringend een andere richting uit.

Het wordt hoog tijd dat onze regering rond dit alles een duidelijk standpunt inneemt.

Er werd reeds te lang rond de pot gedraaid. De openbare opinie heeft het recht de nodige en objectieve informatie te ontvangen. Onze regering moet afstand nemen van de oriëntaties die ons door de ministers van defensie van de NAVO worden opgedrongen. Het verzet tegen de neutronenbom, de wapenhandel en de bewapeningswedloop toont aan dat deze politiek niet beantwoordt aan de verzuchtingen van ons volk en in deze tijd van economische crisis minder dan ooit haar belangen dient.

Het is hoog tijd dat, in het perspectief van de speciale zitting van de OVN voor ontwapening en in voorbereiding van de volgende NAVO raad die beiden in mei 1978 zullen plaats hebben, een openbaar en grondig debat in het parlement voorzien wordt. De wereld heeft inzake vernietigingsmiddelen een punt bereikt dat niet mag overschreden worden. Het is meer dan genoeg !

A.D.S.

OP DE UITKIJK

TWEE PROCESSEN

Onlangs stond in Amerika een man terecht die zich aan terroristische activiteiten schuldig had gemaakt. Hij was de leider geweest van een organisatie, waarvan bekend is dat ze een staats-hoofd heeft helpen vermoorden, dat ze terroristen heeft geholpen, dat ze zich schuldig heeft gemaakt aan subversie en omkoperij, en dat ze moordplannen tegen andere staatshoofden heeft beraamd.

De man was Richard Helms, ex-chef van de C.I.A. Hij werd veroordeeld, niet wegens de opgesomde activiteiten, maar wegens meineed. De straf was : twee jaar VOORWAARDELIJK en een geldboete van 2.000 dollar. De meineed had hij gepleegd bij een ondervraging door de onderzoekskommissie van senator Church in verband met de C.I.A.-activiteiten in Chili.

De lichte straf en het feit dat hij alleen terechtstond wegens meineed, is te wijten aan een akkoord tussen hem en de rechtbank. Dit akkoord werd geregeld door de regering van President Carter. De rechtbank zou Helms niet vragen de waarheid over de C.I.A.-bemoeiingen te onthullen : dit zou immers erg vervelend zijn geweest voor de U.S.A. en de Amerikaanse belangen in Chili. In ruil daarvoor zou Helms schuld bekennen in verband met zijn meineed. Als beloning zou hij een straf krijgen die er eigenlijk geen was. Op die manier was iedereen tevreden. De stinkende pot bleef gedekt. De C.I.A. had de garantie dat ook in de toekomst nare zaakjes, die het licht van de moraal schuwen, in de duisterste hoek van de onderste lade zouden blijven liggen. De Heer Helms blijft een respectabel man die men alleen van een leugentje-om-bestwil kan beschuldigen. De andere samenzweerders blijven

buiten schot. En de rechtbank heeft zich de gehoorzame dienaar van het staatsgezag getoond, zoals dat hoort (behalve in landen waarvan we het regime niet kunnen pruimen).

Vergelijk hiermee een ander proces, dat zich eveneens in Amerika heeft afgespeeld. Negen zwarte mannen en één blanke vrouw werden ervan beschuldigd tijdens rassensrellen in de stad Wilmington een winkel in brand te hebben gestoken. Deze tien mensen hadden een blanco strafregister. Een van hen, Ben Chavis, is dominee. Wel stonden ze alletien bekend als mensen die opkomen voor de rechten van de zwarten in Amerika.

Tijdens het proces gebeurden er allerlei onregelmatigheden. De getuigenissen bleken in hoge mate onbetrouwbaar. Het lekte uit dat de politie getuigen onder druk had gezet.

De „tien van Wilmington“ werden veroordeeld, niet tot een lichte symbolische straf, maar in het totaal tot 282 jaar gevangenis, hetzij gemiddeld 28 jaar per persoon. Niemand twijfelt eraan dat zij veroordeeld zijn als politieke militanten. Nadat President Carter zijn alom geadverteerde brief aan Sacharov had geschreven, ontving hij van Dominee Chavis een brief, waarin deze hem vroeg of de presidentiële bekommernis om de mensenrechten ook van toepassing was op Amerika. De brief bleef onbeantwoord.

Richard Helms en Ben Chavis. De ene werd na zijn activiteiten in Chili beloond met het ambt van ambassadeur in Iran. De andere zit, samen met zijn negen medegevangenen, een eindeloze gevangenisstraf uit. Allebei zijn ze Amerika, het beste en het slechtste. En de uitspraak van de rechtbank heeft ons getoond welk van beide het meest respect geniet.

W. Courteaux.

MAATSTAVEN VOOR DE DEMOKRATIE.

We leven in een tijd waarin de woorden vrijheid en democratie regelmatig naar voren worden geschoven. Het is opvallend dat, naarmate een maatschappij het moeilijker heeft om aan de economische problemen van de beide volkslagen een oplossing te geven, de politieke leiders steeds meer de nadruk gaan leggen op de grote principes van vrijheid en democratie.

Vanweg de oppositiekrachten, die de oorzaken en oplossingen voor de economische ontreddering juist in een tekort aan democratie gaan zoeken, is dit vanzelfsprekend. De politieke krachten die aan de macht zijn aarzelen echter niet hier aan opbod te doen. Zij doen dit, enerzijds, om de aandacht van de andere problemen af te leiden, anderzijds, om bij de bevolking het eigen beleid te verdedigen. Wat hierbij opvalt is dat de dikwijls de volgens eigen maat toegepaste principes over vrijheid en democratie dik in de verf worden gezet, ja zelf opgeschroeft. Andere landen en regimes worden dan wel met alle zonden van Israël overladen om de goedgelovige zielen te overtuigen dat zij in eigen land, alle elementen in acht genomen, met de door hen toegepaste principes in geen enkel opzicht te klagen hebben.

Voor eigen deur wordt echter weinig of niet gevaagd. Sommige vormen waarop deze democratie wordt toegepast worden voorzichtig op de achtergrond gehouden. Het is hier niet bedoeling het proces te maken van om het even welk land, regime of politieke partij. Het is precies niet de eerste maal dat, na politieke machtsverschuivingen in een land, gewoonweg dezelfde normen verder worden toegepast. We willen hier niettemin een aantal feiten op een rijtje zetten om duidelijk te maken op welke wijze de democratie met zonderlinge maatstaven gemeten wordt. Maatstaven waarbij juist de kleine man, de werkende bevolking, steeds de dupe van de historie is.

Wellicht zal het reeds opgevallen zijn dat, bij het bekend maken van verkiezingsuitslagen, in andere landen ons door de informatiemedia meestal slechts de cijfers van het aantal verkozenen wordt bekend gemaakt. Wat er juist achter steekt is de gewone man echter weinig bekend. Op de werkelijke politieke krachtsverhoudingen krijgt men geen inzicht omdat het onbetwistbaar principe „één man, één stem” dikwijls slechts een parodie is. Het zou ons zeker een duidelijker beeld geven moest iemand eens een uitgebreid dokument opstellen over de

EUROPA

vormen van de in alle landen toegepaste kiesstelsels, om zich over de verschillende toegepaste maatstaven van de democratie een beter idee te kunnen vormen. In deze korte bijdrage willen we echter slechts een algemeen beeld schetsen van de in sommige van onze buurlanden toegepaste kiesstelsels. We wensen meer bepaald te blijven stilstaan bij de Franse situatie waar, volgend jaar in maart, belangrijke parlements verkiezingen zullen plaats hebben zodat de lezer, met deze achtergrondinformatie, zich hierover een beter beeld zal kunnen vormen.

Manipulatie van de verkiezingssystemen.

Het lijkt ons vooraf wel interessant hier even een passage te citeren uit het recente boek „Verkiezingskampagnes” dat door het Gemeentekrediet van België werd uitgegeven en waarin speciaal de aandacht gevestigd wordt op bepaalde manipulaties in de verkiezingssystemen.

We citeren :

„Verschillende vormen van manipulaties staan bekend. Zo worden kiesomschrijvingen vaak willekeurig ingedeeld teneinde één bepaalde partij te bevoordelen. Dit was o.a. het geval met het systeem van „gerrymandering” dat bekendheid verwierf in de 19de eeuw nadat Gerry, Gouverneur van Massachusetts het met succes had ingevoerd. Hierdoor kon b.v. een streek waarin de arbeiders normaalwijze aan de macht moesten komen, onderverdeeld worden teneinde de „linkse” stootkracht te ontmantelen. Wie nader toekijkt stelt inderdaad vast dat dit systeem nog niets aan aktualiteit heeft ingeboet. Men vindt ook zeer ongelijke kiesomschrijvingen wanneer men de demografische samenstelling ervan onderzoekt (Franse kantons, Kamer van Volksvertegenwoordigers in Amerika).

Een extreem voorbeeld is wellicht dit van de Amerikaanse Senaat waarin elke staat (zowel Alaska met 200.000 inwoners als Texas, Californië of New York met 20 miljoen inwoners) door 2 senatoren wordt vertegenwoordigd. Indertijd kende men in Engeland de vermaarde „Rotten boroughs” (d.w.z. steden) die er met een handvol inwoners in slaagden - vaak door bedreiging of corruptie - een vertegenwoordiger te laten verkiezen.

Bij andere scheefftrekkingen ligt het kiesstelsel zelf aan de oorsprong o.a. de officiële kandidaatstellingen, het quasi monopolie over radio en TV van de partij aan de macht, de sociale druk, tussenkomsten van Ministers of Staatshoofd, materiële trucages van kiezerslijsten en het manipuleren van de resultaten tijdens de stemopnemingen”.

Andere elementen kunnen hier zeker nog aan toegevoegd worden : het cynskiesstelsel dat in Europa (in België van 1831 tot 1893) in de 19de eeuw van toepassing was ; het meervoudig kiesstelsel (in België van 1893 tot 1919 waar eigenaars, renteniers of familievaarders over twee stemmen beschikten) ; het vrouwenstemrecht (slechts in voege vanaf 1948) maar b.v. nog niet van toepassing in

Zwitserland ; stemrecht voor de jongeren vanaf 18 jaar (in België nog steeds niet voor de parlementsverkiezingen) ; het uitschakelen van andere rassen (b.v. in Zuid-Afrika, Rhodesië en in sommige Amerikaanse Staten) ; het ontbreken van een apparenteringsrecht tussen de verschillende kiesdistricten of op nationaal vlak waardoor de kleine partijen niet aan bod kunnen komen ; de nationaliteit t.t.z. de beperking van het stemrecht tot deze die door geboorte of naturalisatie de nationaliteit bezitten van de staat waar ze wonen, daar waar het toch billijk zou zijn dat personen die een bepaald aantal jaren in een land wonen en er ook belastingen betalen, toch de nodige inspraak zouden mogen hebben ; de dienstplichtigen die, wel als volwassen worden aanzien om het vaderland te dienen, maar aan wie het stemrecht ontzegd wordt... enz, enz, kortom allerlei beperkingen die, naargelang het land, worden toegepast maar die zonder twijfel een aanfluiting kunnen genoemd worden van een werkelijke democratische opvatting.

We zeggen niets nieuws wanneer we er op wijzen dat in het verleden, maar in sommige landen ook nog vandaag, de arbeidersbeweging een harde strijd heeft gevoerd tegen alle manipulaties in de kieswetgeving. Ook in ons land hebben arbeiders o.m. te Leuven en Roux, hun leven gegeven voor het algemeen stemrecht.

Konkrete voorbeelden.

Bij de publicatie van verkiezingsuitslagen in vorige nummers van „VREDE” vestigden we reeds de aandacht op bepaalde aspecten van sommige kiesstelsels in onze buurlanden.

Het meest recente verkiezingssysteem dat uitgedokterd werd is zeker dit van het Spanje na Franco. Met de vreedzame overgang van het dictatoriaal regime naar een meer democratische richting, lag het voor de hand dat de erfgenamen van het Franco-regime de troeven niet uit de handen wensten te geven. Het verkiezingstelsel werd dus op maat uitgewerkt. Het beste voorbeeld hiervoor is wellicht dat de gekende conservatieve landbouwburchten, Soria en Castillie, een volksvertegenwoordiger kregen voor ongeveer drieëndertig duizend en een senator voor zesentwintigduizend inwoners, terwijl men in Madrid en Barcelona, bekend als arbeidersbastions, voor eenzelfde volksvertegenwoordiger ongeveer honderdveertigduizend en voor een senator ongeveer één miljoen stemmen nodig heeft.

Als zonderling kan eveneens opgemerkt worden dat voor de kamer van volksvertegenwoordigers het evenredig stemrecht en voor de senaat het meervoudig stemrecht van toepassing is. Dat door de Koning een aantal senatoren, buiten de verkiezingen om, kunnen gekoopt worden, geeft aan het woord „demokratie” zeker eveneens een zonderlinge inhoud. Een ander recent ineengestoken kiesstelsel is dit van Griekenland, waar, na de ineenstorting van het Kolonelsregime, de rechtse Karamanlis voor de overgang en de opstelling van een nieuwe kieswet borg stond. Resultaat bij de in 1974 gehouden verkiezingen haalde hij, met zijn partij „Nieuwe Democratie” (wat een mooie naam) 54 procent van de stemmen maar dit bracht hem 220 van de 330 zetels op. Voor de Unie van het Democratisch Centrum betekende 20 procent van het kiezerskorps 60 zetels terwijl de PASOK van Papandreou met 13 procent van de stemmen 12 zetels behaalde. Het Brits systeem is wel een van de meest

zonderlinge en het minst democratische.

Volgens het meerderheidsstelsel wordt het land ingedeeld in zoveel kiesdistricten als er zetels zijn t.t.z. een zetel per ongeveer 60.000 inwoners.

Voor ieder distrikt is er maar één stembeurt om één kandidaat te verkiezen. Deze met de meeste stemmen haalt het. De stemmen van de andere partijen zijn verloren, wat ook het procent is dat zij behalen. Zonder de meerderheid van het geheel van de stemmen te behalen of de meerderheid van de kiezers te vergeenwoordigen kan iemand dus verkozen worden. Zo is het in de politieke geschiedenis van Groot Brittannië reeds voorgevallen dat een partij, met minder stemmen meer zetels wist weg te kapen dan haar tegenstrevers en de regering vormden (Boek „Verkiezingscampagnes). Met een dergelijk systeem kunnen kleinere partijen nooit aan bod komen. Zo komt het eveneens dat de relatief sterke Liberale Partij ondervertegenwoordigd is, wat ook de aanleiding voor haar is om sterk te ijveren voor de herziening van de kieswet.

De Bondsrepubliek Duitsland, Zweden e.a. landen hebben, om de kleinere partijen van zich af te houden en scheuringen in eigen midden praktisch te verhinderen, een minimumkworum ingevoerd. Voor de B.R.D. is dit 5 procent die de partijen over het ganse land moeten kunnen behalen, vooraleer aanspraak te kunnen maken in een kiesdistrikt, wat ook het aantal stemmen moge zijn dat men aldaar behaalde.

Het Frans model.

Met het aan de macht komen van Generaal De Gaulle werd het Frans kiezingssysteem deerlijk door elkaar geschud.

De rechterzijde wenste een „sterke” regering zodat het kiesstelsel in functie van dit perperctief werd aangepast. Voor de kamer van volksvertegenwoordigers wordt dus vandaag een uninominaal meerderheidsstelsel toegepast met twee stemronden, met „ballotage” zoals dit wordt genoemd.

Tijdens de eerste stemronde kan iedere partij een kandidaat voordragen.

Wanneer een kandidaat de meerderheid van de stemmen haalt, op voorwaarde dat dit ook de meerderheid van de ingeschreven kiezers vertegenwoordigt, is dan verkozen. Meestal is dit niet het geval zodat een twee stembeurt volgt. Om ook zijn kandidatuur te behouden moet men in de eerste ronde minimum 12 procent van het aantal stemmen gehaald hebben. In de tweede ronde gaat de strijd meestal tussen twee kandidaten die de sterkste partijen vertegenwoordigen. De andere partijen steunen dan de een of de andere groep. Het wordt dan meestal een duel tussen de vertegenwoordiger van de huidige regeringsmeerderheid en een kandidaat van het linkse front.

Voor de senaat, waar de kandidaten voor negen jaar worden verkozen, wordt nog een meer ingewikkeld systeem toegepast. Hier gaat het om een soort indirect meerderheidskiesstelsel. Door de gemeenteraadsleden, kantonale e.a. verkozenen worden in een soort miniverkiezingen grote kiezers verkozen. Het zijn deze laatste die dan op hun beurt de senatoren verkiezen.

Het democratisch karakter van de verkiezingen wordt echter nog op een andere wijze verkracht. In 1958 werd in het Parlement een nieuwe verdeling van de kiesdir-

strikken voorgesteld, waardoor deze ongeveer op een gemiddelde van iets minder dan 100.000 zouden vallen. Voor een aantal minder bevolkte departementen werd hierop een uitzondering gemaakt. Elk van deze, wat het aantal inwoners ook zij, beschikt minstens over twee volksvertegenwoordigers. Twintig jaar later is, tengevolge van de demografische ontwikkeling, de kloof tussen arbeiderscentra en de landelijke kiesomschrijvingen, aanzienlijk verbreed.

Typisch zijn hierbij de distrikten uit de gordel van Parijs : Essonne (derde distrikt 317.000 inwoners) ; Val d'Oise (vijfde distrikt - 251.000 inwoners) ; Seine et Marne (eerste distrikt - 171.000) en Bouches de Rhône (tiende distrikt - 127.000 inwoners). Deze gegevens die voortkomen uit de volkstelling van 1975, en dus op dit moment reeds aanzienlijk voorbijgestreefd, laten toe vast te stellen dat langs de andere zijde van de demografische schaal in tal van distrikten het bevolkingscijfer terugloopt. Dit is niet alleen het geval voor de kleine landelijke omschrijvingen waarover we het hoger hadden, maar heeft eveneens betrekking b.v. op het vierde en zesde kiesdistrikt van Parijs met onderscheidelijk 56 en

53.000 inwoners.

Met andere woorden. Om een volksvertegenwoordiger te doen verkiezen in de streek van Parijs zijn er minder dan 40.000 stemmen nodig in het ontvolkte hart van Parijs en meer dan 120.000 stemmen in de randgemeenten van de stad. Konkreet betekent dit zelf dat Pierre Jucquin, de Kommunistische Volksvertegenwoordiger van het 3de distrikt van de Essonne vierenhalf meer stemmen nodig heeft om verkozen te worden, dan de Gaullist Couve de Murville in het hart van Parijs. Hier is zeker geen tekening nodig om te begrijpen dat de kiezers uit de (La distrikt) drukkbevoonde arbeidersagglomeratie hierbij aanzienlijk benadeeld worden, terwijl de bewoners uit de rijke kwartieren bevoordeeld worden. De stem van een arbeider of middenstander uit de volksrijke voorsteden heeft dus minder kracht en inspraak bij het bepalen van Frankrijks politiek.

Het minst dat hier kan worden gezegd is dat diegene die wij met zoveel tremoloos in de stem over vrijheid en democratie horen praten met deze demorkatie aardig een loopje nemen.

A.D.S.

Hieronder publiceren we een tabel (overgenomen uit „Le Monde” van 30.8.1977) waaruit duidelijk blijkt wat met het in Frankrijk in voege zijnde kiessysteem wordt nagestreefd.

DE TIEN MEEST BEWOONDE KIESDISTRICTEN

Kiesdistricten	Inwoners 1975	Kiezers 1976	Aantal gemeenten	Volksvertegenwoordigers	Partijen
Essonne (3e)	317.666	171.451	13	Juquin	P.C.F.
Bouches-du-Rhône (10e)	265.965	148.299	24	Rienbon	P.C.F.
Val-d'Oise (5e)	257.466	132.262	80	Canacos	P.C.F.
Seine-et-Marne (1e)	231.066	127.103	94	Vivien	P.S.
Essonne (2e)	224.945	131.655	107	Boscher	R.P.R.
Seine-Saint-Denis (9e)	216.526	115.148	11	Valenet	R.P.R.
Essonne (1e)	212.669	115.052	18	Combrisson	P.C.F.
Calvados (1e)	208.807	119.453	45	Mexandeu	P.S.
Isère (2e)	207.509	103.308	9	Dubedout	P.S.
Seine-Saint-Denis (8e)	205.876	100.693	5	Ballanger	P.C.F.

DE TIEN MINST BEWOONDE KIESDISTRICTEN

Kiesdistricten	Inwoners 1975	Kiezers 1976	Aantal gemeenten	Volksvertegenwoordigers	Partijen
Lozère (2e)	35.401	25.344	112	Blanc	P.R.
Lozère (1e)	39.424	30.722	83	Couderc	P.R.
Hauts-Alpes (2e)	42.376	30.749	81	Papet	P.R.
Corse-du-Sud (2e)	43.156	28.204	44	De Rocca-Serra	R.P.R.
Territoire-de-Belfort (2e)	51.184	32.673	55	Forni	P.S.
Paris (6e)	52.999	30.452	---	Couve de Murville	R.P.R.
Hauts-Alpes (1e)	54.982	37.380	98	Bernard-Raymond	C.D.S.
Alpes-de-Haute-Provence (2e)	55.877	39.802	100	Delorme	P.S.
Alpes-de-Haute-Provence (1e)	56.301	37.300	99	Massot	M.R.G.
Paris (4e)	56.331	38.175	---	Bas	R.P.R.

P.C.F. (oppositie - leider Marchais)

P.S. (oppositie - leider Mitterand)

M.R.G. (oppositie - leider Fabre)

P.R. (meerderheid - leiders Giscard d'Estaing-Soissons-Barre-Poniatowski)

R.P.R. (meerderheid - leider Chirac)

C.D.S. (meerderheid - leider Lecanuet).

Over „dissidenten“ worden we door onze nieuw media met uitbundige zinnige, maar ook nogal eens onzinnige informatie overspoeld. Je krijgt wel eens het idee dat er aan oosteuropese oppositie veel meer aandacht moet worden geschonken dan aan de linkse buitenparlementaire oppositie in ons eigen land. In elk geval, de berichten over protestacties, opsluitingen, interneringen, en uitwijzingen zijn niet van de lucht. Ze zijn vaak tegenstrijdig maar komen bovendien uit ideologisch zeer verschillende hoeken : van uiterst rechts tot uiterst links, waardoor het erg moeilijk wordt om de verschillende argumenten op een rijtje te plaatsen. VREDE neemt daarom graag een informatief standpunt van de wereldwinkel Gent op waarin een en ander eens op heldere en nuchtere wijze uiteengezet wordt.

E.G.

DISSIDENTEN IN OOST-EUROPA EEN STANDPUNT

Het verschijnsel dissidenten, verschillende categorieën. De eerste vaststelling ligt voor de hand : er zijn dissidenten in de Sovjetunie en in de andere socialistische landen. Het bestaan van het probleem in die landen kan niet ontkend worden en is geen verschijnsel dat zich beperkt tot de voorbije twee à drie jaar. Het zou trouwens zeer ongeloofwaardig klinken, als werd gesteld dat er bij ons en in alle landen mensen aanwezig zijn die zich niet conformeren aan de manier, waarop de macht wordt uitgeoefend, terwijl die in de socialistische staten niet zouden aangetroffen worden.

Meestal wordt er gesproken of geschreven over „de dissidenten“ alsof de verschillende Oost-Europese dissidenten als één hechte groep zouden optreden. In werkelijkheid gaan achter de term „dissidentie“ mensen van zeer uiteenlopende pluimage schuil. Amnesty International, bijvoorbeeld, onderscheidt volgende „groepen“ van dissidenten in de Sovjetunie :

1. De jonge nationalistische groeperingen van bijvoorbeeld Armeniërs of Oekrainers, die kritiek hebben op de politiek van de Sovjetunie met betrekking tot de verschillende volken.
2. Zij, die tegen bepaalde toestanden of beslissingen van de overheid in het openbaar protesteren i.p.v. de officiële procedures tot klacht te volgen.
3. De aanvragers van emigratie (waaronder de zionisten de belangrijkste groep vormen).
4. Personen of groepen, die meewerken aan „samizdat“ (= zelf gepubliceerde) geschriften.
5. Religieuze dissidenten, die zich verzetten tegen bepaalde maatregelen op het gebied van de religieuze activiteiten.

(1) Anton Constandse, „De jaren der verleugening. Internationale politiek 1945-1975“, Contact, Amsterdam, 1977, p. 61.

(2) Willem L. Oltmans, „USSR 1976-1990“, Anthos (Torenboeken), Bussum, 1976, p. 128.

(3) M.G., „Andrei Sacharov en het fenomeen „dissidentie“ in de Sovjetunie“, in „Tijdschrift voor Diplomatie“ van januari 1976 pp. 203 t.e.m. 212.

6. Openbare voorvechters van de mensenrechten.
7. Kunstenaars, die het oneens zijn met de officiële esthetica“.

Ook Anton Constandse - in „De jaren der verleugening“ - beschouwt de dissidenten niet als één homogene groep : „Hoe moeilijk overigens de materie was, werd bewezen door het feit dat er in de S.U. oppositie werd gevoerd om zeer uiteenlopende redenen, hoewel die alle wel verdienen tot uitdrukking te komen in een gestabiliseerde samenleving. Er waren socialisten, die een tweede sociale (niet-gewelddadige) revolutie voorstonden ; voorstanders van een liberaal-kapitalisme ; aanhangers van de kerk en de orthodoxie, die het atheïsme van het regime verafschuwden zoals Solsjenitsyn ; zionisten ; nationalisten uit de deelstaten die grotere autonomie wensten“. (1) Relevanter dan een opdeling van de groepen dissidenten volgens hun onderscheiden motieven, lijkt ons een opdeling in twee groepen : zij, die zich bij hun oppositie laten leiden door anti-communisme en zij, die het fundamenteel eens zijn met het collectief bezit der produktiemiddelen doch kritiek hebben op de manier waarop de macht in een bepaalde socialistische samenleving wordt uitgeoefend. Dat lijkt ook de Nederlandse journalist W. Oltmans van oordeel te zijn : „Pas nadat ik de U.S.S.R. over een langere periode regelmatig had bezocht, begon ik mij te realiseren, hoe tragisch onjuist het is dat wij in het Westen feitelijk voortdurend worden overstromd met informatie van het genre als het gesprek met ontevreden jongelui in Leningrad. Ik heb de indruk gekregen dat men beslist onderscheid moet maken tussen Sovjetburgers, die het in wezen eens zijn met het Marxisme-Leninisme en de opbouw van een kommunistische maatschappij maar soms bezwaren hebben tegen aspecten van de wijze waarop dit ideaal in praktijk wordt gebracht en die burgers, die het a priori falikant oneens zijn met het vestigen van kommunisme in hun land. De eerste groep kritici lijkt mij verweg het omvangrijkst. Terwijl het juist de tweede groep tegenstanders van het kommunisme zijn die het luidruchtigst doorkomen“. (2)

Hoeveel dissidenten zijn er

Hoe talrijk en - daarmee samenhangend - hoe belangrijk de groep der dissidenten is, blijkt er moeilijk te bepalen. Preciese cijfers bestaan er - uiteraard - niet, en wat de schattingen betreft, die lopen ten zeerste uiteen.

De verbannen wetenschapper Plioetch, bijvoorbeeld, schat het aantal politieke gevangenen op 250.000 ; Amnesty International houdt het bij 10.000 terwijl de dissident A. Sacharov, het aantal op 2.000 raamde. Om een zicht te krijgen op de betekenis van deze cijfers, lijkt het aangewezen - zoals Mark Grammens doet in een artikel over het verschijnsel dissidentie (3) - het aantal politieke gevangenen te vergelijken met het aantal gevangenen in eigen land. „Volgens Amnesty International zijn er tienduizend politieke gevangenen in de Sovjetunie, dat is het equivalent van vierhonderd voor een land als België. Maar in dit cijfer zijn een zeer groot aantal vertegenwoordigers van allerlei messianistische en andere vreemde religieuze sekten begrepen (dat het niet om de godsdienst als zodanig gaat, wordt aangetoond door het volledig ontbreken van islamitische „dissidenten“) en bovendien steunt het cijfer op geen enkel zakelijk gegeven. Men is gewoon uitgegaan van de veronderstelling (inmiddels door de Sovjet-autoriteiten krachtig gelogen-

straff) dat er alles bij elkaar één miljoen mensen in gevangenissen zitten in de Sovjetunie, en dat één procent daarvan wel uit „politieke“ gevangenen zal bestaan. Zo komt men dan aan het cijfer van tienduizend“. (1) Ook de terzake zeer deskundige Bernard Féron, gewaagt van „une infime minorité“ (2) (een zeer kleine minderheid). Féron meent verder : „voor de massa der burgers zijn de intellectuelen bevoorrechten, wier bekommernissen vreemd zijn aan de zorgen van de massa's van hun landgenoten. De opposanten vormen klaarblijkelijk een uiterst kleine minderheid in de S.U. Ze zijn belangrijk, niet door hun aantal, maar door de problemen die ze de moed hebben aan de orde te stellen“. (3)

De behandeling van dissidenten

Hoe worden de opposanten van de Oost-Europese regimes behandeld ? Over de behandeling van de dissidenten wordt in onze Westerse kranten vaak bericht. Vast staat dat bijv. de Sovjetunie af en toe dissidenten uitwijst. Over hoe de „binnenlandse“ behandelingsmethoden eruit zien, bestaat al heel wat minder zekerheid. Vaak lezen we - bijvoorbeeld in bepaalde brochures van Amnesty International (4) - dat politieke opposanten worden gearresteerd, verbannen, gevangengezet, of in psychiatrische inrichtingen worden geïnterneerd. Vooral over die internering in psychiatrische instellingen is (in het Westen) heel wat te doen geweest, onder andere na de onthullingen dienaangaande van Plioetch. Anton Constandse : „Volkomen verwerpelijk konden voorts de maatregelen worden geacht tegen de intellectuelen, vooral letterkundigen, die niet bereid waren „de algemene lijn“ te volgen. In een aantal gevallen werden zulke dissidenten opgesloten in psychiatrische hospitalen, waarbij het volgens Amnesty International (jan. 1975) niet ging om strikt lichamelijk geweld maar om geestelijke marteling. Opgesloten bij ernstig gestoorden en criminele psychopaten, konden ze worden behandeld met dezelfde psychofarmaca, „die in hun geval een wreedaardige uitwerking hadden“. Daarnaast bevonden zich naar schatting een miljoen veroordeelden onder wie velen der politieke gevangenen, in werkkampen waarin „een zeer slecht regime heerste“ en de zogenaamde „temperatuurmarteling“ werd toegepast“. (5) Wat opposante schrijvers, kunstenaars en wetenschappers betreft, die zouden vaak getroffen worden door een soort „beroepsverbod“, hetzij rechtstreeks (door verbod van de autoriteiten om hun beroep nog verder uit te oefenen), hetzij onrechtstreeks (door publicatieverbod bij de officiële uitgeve-

rijen).

Andere bronnen benadrukken - in tegenstelling tot de hierboven geciteerde auteurs - juist de mildheid waarmee de dissidenten in Oost-Europese landen worden behandeld. „Verbanning“ schreef de Amerikaanse journalist R.C. Toth in de Herald Tribune betekent tegenwoordig, dat men in een Siberisch gehucht of dorp wordt geplaatst, dat men weliswaar niet kan verlaten, maar waar men de burgerrechten behoudt. Met uitzondering, dat men zich verschillende malen per maand bij de politie moet melden.

Als voorbeeld beschreef Toth het lot van een 27-jarige (joodse) dissident, Mark Nashpitz. Hij zat in het gehucht Topek langs de grens met China. Hij was van huis uit tandarts. In Topek had men nog nooit een tandheekkundige gezien. De directeur van de plaatselijke kliniek stelde N. dus om die reden aan tot tandarts van zijn staf. Hij verdiende nu terwijl hij zijn straf tijd uitzat meer dan hij voor tandheekkundige assistentie in Moskou verdiende, aldus de Tribune“. (6)

Ook Mark Grammens wijst op de eerder milde behandeling van de dissidenten onder andere van Sacharov : „Er zijn in de wereld niet veel regimes die aan mensen (die openlijk buitenlandse steun zoeken voor de omverwerping van het regime in hun land) een grotere vrijheid gunnen dan die welke bijvoorbeeld Sacharov thans bezit, namelijk de vrijheid niet gearresteerd te worden, een behoorlijk persioen te genieten (mèt datsja) en zo politiek bedrijvig te zijn dat hem dit een Nobelprijs oplevert“. (10) De confrontatie van de geciteerde bronnen, stelt ons voor de vraag welk van beide standpunten voor juist moet worden aangezien. Ook hier is een oordeel uiterst moeilijk te vellen en zijn we door het gebrek aan duidelijke gegevens veroordeeld het te houden bij loutere kennisname van de verschillende standpunten.

Diktatoriale regimes ?

Als blijkt dat de Oost-Europese landen hun opposanten vaak onbillijk behandelen, moet daaruit dan worden besloten dat die landen op diktatoriale wijze worden bestuurd ?

Volgens de dissidente historicus R. Medvedev alvast niet : „Veel mensen denken, dat er een volledige uniformiteit binnen het Sowjet-establishment bestaat, zowel met betrekking tot het Sowjet-systeem als het bestuur ervan, waarvan gezegd wordt dat het opereert zonder enige „feed-back“. Deze mening is schematisch en fout (...) In een of andere vorm bestaat er „feed-back“. (...) Over de meerderheid van de tekortkomingen in het leven in de Sowjetunie, met inbegrip van uitbarstingen zo nu en dan van massale ontevredenheid van arbeiders in de provincie, zijn de Sowjetleiders veel beter ingelicht dan de gewone man“. (8)

Ook Mark Grammens treedt dat standpunt bij, als hij stelt : „Er moet dus een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de feitelijk ook in de Sovjetunie aanwezige meningsverschillen over het beleid en de openbare dissidentie. Alleen deze laatste, waarvan men noch de omvang noch de kwaliteit al te zeer mag overschatten, wordt in een beperkte mate (Sacharov loopt vrij rond) onderdrukt, terwijl de eerste in grote en toenemende mate getolereerd wordt. Er was bijvoorbeeld ook in de Sovjetunie, zelfs in de hogere beleidsorganen, geen eensgezindheid bij de beoordeling van de gebeurtenissen van

(1) M.G., o.c., p. 205.

(2) Bernard Féron, in „Le Monde Diplomatique“ van sept. 1972.

(3) *ibid.*

(4) o.a. : Amnesty International, „Politieke gevangenen in de USSR. Wetgeving, gevangenen, straffkampen en psychiatrische klinieken“, Amsterdam, 1975, 151 blz., geïll.

(5) Anton Constandse, o.c., p. 59.

(6) Willem L. Oltmans, o.c., p. 134.

(7) M.G., o.c., p. 208.

(8) x, „De kwestie van de mensenrechten in de SU. Optreden en behandeling van dissidenten“, in „Keerings Historisch Archief“, 1976, p. 110.

1968 in Tsjechoslowakije. Verscheidene Westerse waarnemers hebben dit gebrek aan eensgezindheid gerapporteerd, en hun berichten klinken geloofwaardig : het tegenovergestelde zou veel meer verbazing hebben gewekt. De Sovjetunie bezit een gesofistikeerde politieke elite op hoog intellectueel niveau en het is sociologisch volkomen vanzelfsprekend dat een dergelijke opiniemakerende beleidsgroep uiteenlopende meningen voortbrengt, ook in verband met de politieke strategie en de beoordeling van de internationale situatie. Met deze dissidentie, die in zeker opzicht en mits naleving van enkele gedragsnormen die kenmerkend zijn voor alle revolutionaire bewegingen (bijvoorbeeld de leninistische normen van het „democratisch centralisme“, dat oppositie na het definitief uitstippelen van een beleidslijn min of meer uitsluit) aan het beleid participeert, wordt ongetwijfeld rekening gehouden. Zij zit ingebouwd in de Sovjet-maatschappij en maakt er een onvervangbaar deel van uit“. (1)

Dissidenten en de mensenrechten, pas op voor misbruik. Dissidentie is een probleem, dat niet beperkt blijft tot de binnenlandse politiek van de Oost-Europese landen. Om het duidelijker te stellen, „deze ‚dissidenten‘ worden gebruikt als stukken op het internationaal politieke schaakbord“ (2) als middel voor de N.A.T.O. en het westen tot anti-propaganda tegen de Oost-Europese maatschappijen. Zo werd op de N.A.T.O.- conferentie van december 1976 „besloten een forse campagne te beginnen voor de mensenrechten - uitsluitend in Oost-Europa uiteraard, en we zien die campagne nu aan de gang“. (3) „Door zijn actieve steun aan zelfs de minst aantrekkelijke vormen van ‚dissidentie‘ in de Sovjetunie bewijst het Westen eigenlijk dat deze dissidentie geen louter binnenlandse aangelegenheid van de Sovjetunie is, maar gezien moet worden als een element in de strijd die op wereldvlak gevoerd wordt tussen imperialisme en socialisme“. (4) Daar kan nog worden aan toegevoegd dat niet alleen de N.A.T.O., maar ook de C.I.A. zich van de dissidenten ‚bedient‘. In zijn ophefmakend boek over de C.I.A. (5), schrijft Philip Agee : „Een voor de hand liggende en effectieve methode (om een russische buitenlandse missiewerker te benaderen) is je lovend uit te laten over de culturele tradities van Rusland en je onthutst te tonen over de behandeling van dissidente schrijvers en kunstenaars. De clandestiene-actieoperaties tegen de Russen zijn eveneens uiteenlopend ; de C.I.A. houdt zich zeer intensief

bezig met de samizdat-systeem (het clandestien publiceren) met de bedoeling geschriften van dissidente schrijvers uit de Sovjetunie te krijgen en ze te publiceren en boeken van verboden schrijvers in de SU zelf te verspreiden“. (6)

De voorgaande vaststellingen in acht nemend, dringt zich de konklusie op dat de Oost-Europese dissidenten die Westerse steun zoeken voor hun eisen - ook en vooral als ze zich niet laten leiden door anti-communistische motieven - zich wenden tot een bondgenoot, aan wie elke bekommernis om de zaak van het socialisme vreemd en zelfs vijandig is.

Een aantal politieke dissidenten - we denken o.a. aan Sacharov, Solsjenitsyn, bepaalde zionisten en fanatiek religieuze dissidenten - zijn ronduit ter kwader trouw : het enige motief dat hen tot oppositie aanzet is hun anti-communisme en de wens tot omverwerping van de socialistische maatschappij in hun land.

Dissidentie is niet alleen een wapen voor het Westen in de ideologische en politieke strijd tegen de Oost-Europese socialistische maatschappijen, maar is eveneens een wapen ‚voor binnenlandse gebruik‘. „Zij worden tot hulpmiddelen van de reactie en van de progaganda, niet slechts, - het is passend er aan te herinneren, want deze omstandigheid is voor ons niet zonder belang - tegen de socialistische landen, maar ook tegen de socialistische gedachte in het Westen zelf. Feifer stelt, dat de openbare dissidentie in de Sovjetunie door de Westerse media, buiten alle proporties wordt opgeschroefd, en het is voor elkeen die binnen het Westen zelf tot de ook daar heersende dissidentie gerekend kan worden, evident dat dit niet uitsluitend gebeurt om de Sovjetunie te treffen laat staan om de ‚vrijheid‘ te dienen, maar ook en vooral om de linkse stroming binnen de westerse wereld te bestrijden en het anti-kapitalisme te verzwakken“. (7) Bovendien vormt het probleem van de dissidenten een aanleiding voor het westen om de koude-oorlog-sfeer aan te wakkeren en te waarschuwen voor het ‚dreigende Oostblok‘, - waarschuwing, die op haar beurt het opvoeren van de bewapening moet rechtvaardigen.

Mensenrechten : ook sociale rechten.

Het geroep in het Westen over het gebrek aan mensenrechten in de Oostbloklanden, doet vaak vergeten dat ‚mensenrechten‘ niet alleen bestaan uit burgerlijke („liberale“) rechten (zoals het recht op vrije meningsuiting, de vrijheid van drukpers, enz...), maar dat ook sociale rechten (b.v. het recht op onderwijs, het recht op arbeid, het recht op huisvesting, ...) er deel van uit maken. Tussen die twee soorten rechten kan vaak een conflict ontstaan, bijvoorbeeld wanneer sociale doeleinden niet zonder schending van de burgerlijke mensenrechten kunnen worden gerealiseerd (zoals in het Cuba van onmiddellijk na de revolutie).

Wie dan - met die vaststelling voor ogen - aarzelt te antwoorden of aan de burgerlijke vrijheden, dan wel aan de sociale recht de voorkeur moet gegeven worden, „moet ook - als hij konsekvent wil zijn - enige terughoudendheid in acht nemen met betrekking tot Oost-Europa“.

Besluit

Wereldwinkel Gent is van mening dat de hierboven opgesomde vaststellingen, vragen moeten ‚ingecalculeerd‘ worden bij een standpuntbepaling in het probleem van

(1) M.G., o.c., p. 205.

(2) M.G., „De ‚dissidenten‘ als wapen voor de NATO“, in ‚Tijdschrift voor Diplomatie‘ van maart 1977, p. 388.

(3) ibidem, p. 387.

(4) M.G., „Andrei Sacharov en het verschijnsel ‚dissidentie‘ in de Sovjetunie“, in ‚Tijdschrift voor Diplomatie‘ van januari 1976, p. 205.

(5) Philip Agee, „C.I.A. Werkwijze, organisatie en machtsbereik van de Amerikaanse geheime dienst“, Amsterdamboek, Amsterdam, 1976.

(6) ibidem, p. 362.

(7) M.G., „Andrei Sacharov en het verschijnsel ‚dissidentie‘ in de Sovjetunie“, in ‚Tijdschrift voor Diplomatie‘ van januari 1976, p. 206.

de dissidentie in Oost-Europa. Die vaststellingen en vragen - alhoewel ze duidelijk reeds een gedeelte van ons standpunt verwoorden - geven nog geen antwoord op de vraag hoe de houding van Oxfam-Wereldwinkel Gent er nu concreet uitziet. Daarom - teneinde duidelijk ons standpunt te formuleren - wensen we :

1. Te erkennen dat het verschijnsel 'dissidentie in Oost-Europa' wordt misbruikt door bepaalde Westerse informatie- en propagandaorganen om het anti-communisme en het anti-sovjetisme aan te wakkeren en om de linkse beweging in het Westen te diskrediteren.
2. De intolerantie van de Oost-Europese regimes ten opzichte van hun dissidenten - wat ook hun motief tot oppositie mag zijn - te veroordelen. Oxfam-Wereldwinkel Gent erkent dat een socialistisch regime - in de periode onmiddellijk na het installeren van een revolutionair bewind - gedwongen wordt door het internationaal imperialisme, tot bepaalde repressieve maatregelen. Wij zijn echter van oordeel dat een land als de Sovjetunie, 50 jaar na de oktoberrevolutie, niet langer dat argument ter vergoelijking van haar intolerantie ten opzichte van de dissi-

denten kan invoeren. Bovendien menen we dat een werkelijk socialistische samenleving mogelijkheden tot kritiek in haar structuur moet hebben ingebouwd.

3. Met nadruk bepaalde 'behandelingsmethoden' (zoals werkkamp of psychiatrische behandeling) te veroordelen. We achten het - alleen al om humanitaire redenen - volkomen verwerpelijk dat mensen, van wie het vaststaat dat ze geestelijk volkomen gezond zijn, worden behandeld op de wijze, waarop geestesgestoorden worden behandeld. Meteen verzetten we ons ook tegen het gebruik dat van deze methoden wordt gemaakt in andere landen (men denke aan Z.-Afrika, Z.-Amerika, de Verenigde Staten, N.-Ierland,...). O.i. moet duidelijk worden gesteld dat genoemde methodes niet alleen in de Sovjetunie maar in een heleboel landen (en vaak op groter schaal dan het in de Sovjetunie gebeurt) worden toegepast.
4. Ons te distantiëren van de motieven en denkbeelden van bepaalde Oost-Europese dissidenten. Wij wensen in geen geval te sympathiseren met de denkbeelden van bijvoorbeeld Solsjenitsyn of Sacharov, aan wie elke bekommernis om de zaak van het socialisme vreemd is.

ZAIRE — De vertegenwoordigers van tien rijke landen : België, West-Duitsland, Canada, de Verenigde Staten, Frankrijk, Italië, Japan, Nederland, Groot-Brittannië, het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank hebben te Parijs uitstel van betaling verleend aan Zaïre voor de 2,7 miljard dollar (cijfer van 1975) schuld die Mobutu nog moet aflossen. De betrokken landen zijn van mening dat 85 procent van de betalingen kan worden opgeschort voor de duur van drie jaar en dat de overige 15 procent in gelijke delen kan gespreid worden over '77, '78 en 1979. Het was een dergelijk uitstel van betaling dat destijds aan de regering van President Allende geweigerd werd.

CHILI — In juni van dit jaar hielden een aantal familieleden van vermiste politieke gevangenen te Santiago een hongerstaking. Pinochet beloofde uiteindelijk, na tussenkomst van de OVN, voor 25 september de nodige informatie te verschaffen. Ondanks een tussenkomst van sekretaris generaal Waldheim werd hieraan geen gevolg gegeven. Een hoge functionaris van de OVN onderheid zich te Santiago begin november met de voorzitter van het Opperste Gerechtshof en hooggeplaatste personaliteiten van het regime en van de kerk. Hieruit zou blijken dat de meerderheid van de 2.500 verdwenen politieke gevangenen door de politie van de DINA vermoord werden.

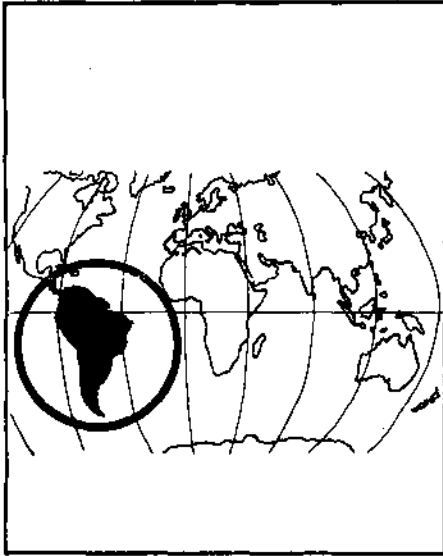
STRAUSS EN CHILI

De leider van de Christen Sociale Unie van Beieren, Strauss, bondgenoot van de Kristen Democratische Unie van Kohl bracht een bezoek aan Generaal Pinochet.

Tijdens zijn verblijf in Chili legde hij verklaringen af waarin hij hulde bracht aan de initiatiefnemers van de militaire putch en deze loofde als de verdedigers van de Christelijke beschaving tegen het Marxisme. Tergelegenheid van de „Dag van de rechten van de mens" werd door de regeringspartijen in de Bondsdag felle kritiek uitgebracht tegen de felle verklaringen die door Strauss in Chili werden afgelegd en over zijn brutale kritiek op het bezoek van Kanselier Schmidt aan Polen.

Het nationaal bestuur van de C.V.P. en P.S.C. die met de C.D.U. - C.S.U. de Europese Volkspartij hebben opgericht distancieerden zich eveneens van de verklaringen van Strauss. Dit neemt niet weg dat zij, op Europees vlak, met dit rechts en gevaarlijk individu, als bondgenoot sloop gaan.

POLEN — De Poolse regering heeft aan de kerkelijke overheid de toelating verstrekt in het gewest van Warschau dertien nieuwe kerken te bouwen.

HET ARGENTIENSE DRAMA

Elk dag manifesteren enkele honderden mensen op de Plaza de Mayo in Buenos Aires voor de Casa Rosada, waar president Videla zijn „residentie” heeft. Het gaat hier om de familieleden van één van de dertigduizend „verdwenen” personen, die op een of andere willekeurige manier door de politie of het leger zijn opgepakt, en nu ergens in een geheime schuilplaats, folterkamer of concentratiekamp zitten. Als hun lijk tenminste nog niet ergens op een vuilnisbelt of in een rivier gegooid is... De repressie richt zich allang niet meer uitsluitend tegen de guerrillabewegingen ERP en Monteneros, maar vooral tegen de arbeiderspartijen, vakbondsmilitanten, professoren, studenten, advocaten, journalisten, en artiesten...

Een toenemende repressie ten dienste van de grote monopolies

Die repressie heeft vooral te maken met de economische politiek van de militaire diktatuur, haar ingefluisterd door het internationaal Monetair Fonds en de grote ondernemingen, voor wie gunstige produktievoorwaarden, dus in de eerste plaats goedkope arbeidskrachten moeten geschapen worden. De lonen zijn dan ook sinds 1975 met meer dan de helft gedaald ! Om elke eisenstrijd de kop in de drukken is het voor de diktatuur noodzakelijk de syndikale beweging te breken. De meest strijdbare vakbonden zijn onder militair toezicht geplaatst, de leiders vermoord, gevangenen of „verdwenen”. Maar in talrijke bedrijven organiseren de arbeiders zich zelfstandig ; de strijd is dus niet gebroken. Zoals bijvoorbeeld in Renault te Cordoba, waar de arbeiders massaal in staking zijn gegaan voor een loonsverhoging, waarna het leger de fabriek bezette en de patroon met massale afdanking dreigde. Nadien is ook een algemene staking bij de spoorwegen uitgebroken die ondanks allerlei vormen van intimidatie toch werd voortgezet.

Kans op een „politieke opening” ?

In de plotse verkiezingskoorts, als gevolg van de Carter-„show”, maar vooral als gevolg van de toenemende ar-

LATIJS - AMERIKA

beidersonlusten en grote stakingsgolven zowat overal in Latijns-Amerika, slaat Argentinië maar een pover figuur. Het enige wat er op dit ogenblik vaststaat, is dat de drie Juntamannen zich eind 1978 of begin 1979 gaan terugtrekken, dat er in maart 1979 vermoedelijk een nieuwe president komt, en dat voor die tijd naar een nieuwe, minder machtige Minister van economie zal uitgekeken moeten worden. Er mag dus binnen nu en enkele jaren (??) enige verandering aan de top verwacht worden als gevolg van de vrij heftige meningsverschillen tussen de verschillende militaire machtsblokken, onderling, en tussen de verschillende economische machtsblokken. Het gaat echter altijd over hun interne rolverdeling, waarbij de repressie, sociale armoede en onderdrukking even erg blijft. Van dit soort „demokratiseringsproces” kan daarom voorlopig niet veel verwacht worden. Jammer genoeg heeft de gematigde linkerzijde dit democratisch schijnspel niet onmiddellijk door. Deze op kompromis afgestemde oppositie, is van oordeel dat niet alle generaals over dezelfde kam te scheren zijn. Volgens hen vormt Generaal Videla een dam tegen een Argentijns „pinochetismo”. Hij zou de fascisten in bedwang houden. De gouverneur van Buenos Aires, generaal Iberico Saint Jean, wil inderdaad nog veel verder gaan in de repressie : „Eerst zullen we al de subversieve elementen doden, daarna doden we hun medewerkers, nadien hun sympathisanten en tenslotte de onverschilligen”. Maar in hoeverre wordt dat plan nu al niet uitgevoerd door de regering Videla ?

Dag in, dag uit worden verminkte lijken gevonden. Niemand kan ons nog vertellen wat het verschil is tussen de officiële politie en de fascistische moordenaarsbenden die soms zoveel „goede smaak” hebben om de lijken van „verdwenen personen” voor de deur van hun familie te leggen. Het „kristelijk humanisme” van deze verdedigers van de westerse beschaving (zoals ze dat zelf noemen) is grenzeloos...

Het lijkt er dus eerder op dat de generaals onder elkaar een rolverdeling hebben afgesproken : de enen slachten af, de anderen geven de indruk dat ze het met die slachtoffers niet eens zijn, en kopen zo een welwillende houding af van de internationale opinie en een deel van de binnenlandse oppositie.

Waarom toch de Wereldkampioenschappen Voetbal 1978 in Argentinië ?

Het is in die bloederige kontekst dat volgend jaar de aftrap wordt gegeven voor de grote voetbalkampioenschappen. Ach, sport heeft toch niets te maken met politiek en handel ? Nee, het is daarom dat de FIFA de voetbalsport ook in Afrika propageert in samenwerking met Coca Cola en de nationale voetbalploegen worden opgebouwd tot meerdere eer en glorie van de Mobaetoe's, de Hassans,...

De Braziliaanse FIFA-voorzitter kondigde enkele maanden opnieuw aan dat de „Wereldbeker Voetbal Argentinië een unieke kans biedt om de wereld het juiste beeld

over Argentinië te laten zien". Ook de Argentijnse zakenwereld en de buitenlandse investeerders zullen uit dat wereldse showtoneel wel aardig wat centjes halen. Alleen al door de Argentijnse regering worden er miljarden pesos tegen aan gesmeten. Geen wonder dat hun budget voor woningbouw, onderwijs, sociale voorzieningen, enz. van maand tot maand slinkt. Integendeel voor veiligheid en defensie heeft men achttien procent van het Staatsbudget over!

Waar blijft dan toch eigenlijk het protest tegen dit wereldcircus? Protest niet alleen tegen de Argentijnse diktator, maar ook tegen al diegenen die dank zij hun akties de toestand van repressie en terreur bestendigen? De vele sponsors van dergelijke wereldkampioenschappen zijn dezelfde die belang hebben bij het bestaan van regimes als dat van Argentinië, Chili en Zuid-Afrika... (1).

De Argentijnse handelsmissie in België

Van vijf tot zeven oktober kwam een Argentijnse economische missie onder leiding van de staatssekretaris voor buitenlandse handel, Alberto Fraguio naar ons land. Het doel van die missie, hoofdzakelijk samengesteld uit Argentijnse industriëlen, was de economische binding met België te versterken en vooral nieuwe investeerders aan te lokken.

Onder de titel „Afkondiging van een nieuwe wet op de buitenlandse investeringen in Argentinië”, kondigde l'Echo de la Bourse op tien mei 1977 reeds de komst van de Argentijnse missie aan naar aanleiding van een samenkomst in de salons van de „Cercle Gaulois”, in het bijzijn van de ambassadeur van Argentinië en Belgische industriëlen en zakenlieden. Doel van de avond: inlichtingen verstrekken over de nieuwe investeringswet en de voorbereiding van de komst van de Argentijnse missie. Waarom zo'n belangstelling vanwege het Belgisch zakenleven? Het antwoord kwam onverwacht van de handelsdirecteur van Cockerill die sprak van een allerbeste verstandhouding tussen de Argentijnse en Belgische zakenwereld. Ook een afgevaardigde-beheerder van de Europese Bank voor Latijns-Amerika sprak zijn tevredenheid uit over de positieve handelsbalans van Argentinië, sedert het aan de macht komen van de militaire Junta op vierentwintig maart 1976.

Naar aanleiding van de missie werden er enkele kleinere akties door het Argentinië-Komitee en andere solidariteitsgroepen op touw gezet.

Het Belgisch patronaat is solidair met het Argentijnse patronaat

Het is niet zo toevallig dat het Argentijnse kapitaal steun zoekt in België. Vorig jaar kwam de Argentijnse superminister voor economische zaken onder meer naar België, om kredieten te vragen voor de militaire terreur-Junta, die door zijn enorme internationale schulden op de rand van het bankroet staat. En België sprong in: in juli van vorig jaar werd een lening van zestig miljoen dollar (= meer dan 550 miljoen B.fr.) toegekend door een

konsortium van enkele banken: Société Générale, Kredietbank, Bank Brussel-Lambert, Handelsbank en de Europese Bank voor Latijns-Amerika. De voorwaarde tot de toekenning van dergelijke kredieten is natuurlijk: de verzekering vanwege de Junta dat het maar ernst is met haar „economisch plan”.

Zoals in Chili, leidt deze „bezuinigingspolitiek”, opgelegd door het Internationaal Monetair Fonds, tot een zekere „gezondmaking” van de economie, op de rug van de loon- en weddetrekkenden. Op één jaar tijd is de koopkracht van de Argentijnse arbeiders met meer dan 50 procent gedaald en het regent massale afdankingen. Alleen al in de overheidssector moeten 500.000 tewerkgestelden afgedankt worden. Anderhalf jaar na de militaire staatsgreep van vierentwintig maart 1976, heerst er massale werkloosheid en zulk een miserie dat sociale ziekten die zich sedert jaren in Argentinië niet meer voordeden, opnieuw verspreid waren. Zo heeft een epidemie van rubeola een groot aantal doden veroorzaakt.

De financiële steun die het Belgische kapitaal verstrekt aan de Argentijnse Junta, heeft dus wel degelijk een politieke betekenis. En dit is nog duidelijker geworden met de komst van de Argentijnse economische zending, die na haar verblijf hier naar de industriële handelsbeurs van Luxemburg trok.

De Belgische bedrijven zijn in Argentinië niet onbelangrijk: Cockerill, Solvay, Pieux Franki, Eternit, Glaverbel... En dan spreken we nog niet over de financiële participaties, die ongetwijfeld nog belangrijker zijn. De Société Générale geeft aan bedrijven die in Argentinië willen verkopen, leverancierkredieten om hun verkoop te financieren. De Belgische holdings hebben zich al vroeg in de Argentijnse industrialisatie ingeschakeld.

Argentinië is een paradijs voor de Belgische kapitaal-export.

Het Belgisch patronaat zit nu met een economische crisis. De patroons willen niet langer investeren zonder de garantie van een hoge winstvoet. Regimes zoals dat van Argentinië vormen een paradijs voor kapitaalexport. Er zou gedurende de laatste zeven jaar driehonderd miljard Belgische frank door Belgische ondernemingen in het buitenland geïnvesteerd zijn. West-Duitsland is een ander voorbeeld van die ontwikkeling: steeds vaker plaatst dit land zijn investeringen in Iran, Zuid-Afrika, Brazilië, Argentinië, één voor één sterke en diktatoriale regimes, die, ver van ons verwijderd, niet al te zeer onze democratische gevoelens kwetsen.

Het enige wat de Belgische holdings tegenhoudt om nog meer in Argentinië te investeren, is de onzekerheid over het feit of de Argentijnse militairen het arbeidsverzet wel degelijk onder de knoet kunnen houden. Het verzet is er inderdaad nog niet gebroken, hoewel het een zeer moeilijke strijd doormaakt.

Dit alles verhindert de Belgische patroons niet om bepaalde projekten te bespreken: in december van vorig jaar werd de bouw aangekondigd van een soda-fabriek volgens het Solvay-procédé. De totale capaciteit van 20.000 ton per jaar, zou alle bevoorradingsproblemen van de glas-, papier en zeepnijverheid... oplossen. Het internationaal kapitalisme is bijzonder geïnteresseerd in het projekt: van 92 miljoen dollars nodig voor die onderneming, zijn er 35,2 miljoen bestemd voor aankoo-

(1) Voor meer informatie over het verloop van de Wereldkampioenschappen en meer gegevens over Voetbal-aktie van het Argentinië-komitee, zie Argentinië-Bulletin, P. Verbiststraat 29, 2610 Wilrijk.

CARLUCHO.

PRISMA-Nov. 77 (uitgave van Pressa Latina) Cuba.

pen in het buitenland. Die kapitalen zijn van het type „joint-venture“ : ze komen zowel van de Argentijnse staat, en de Argentijnse „nationale“ bedrijven, als van multinationale ondernemingen.

Niettegenstaande herhaaldelijke beweringen dat de Argentijnse handelsmissie niet zo belangrijk was, heeft ze met Cockerill onderhandeld over de aankoop van manoeuvre locomotieven voor het Argentijnse spoorwegaan. Cockerill sleepte een bestelling van niet minder dan 60 miljoen dollar (meer dan 2 miljard B.fr.) in de wacht. De chef van de handelsmissie, Fraguio, verklaarde achteraf aan de pers dat hij een „grote belangstelling vanwege België had vastgesteld, nadat zijn land het nieuwe invoersysteem had ingevoerd, waarbij ook belangrijke faciliteiten aan buitenlandse investeerders worden toegekend“. Deze uitspraak illustreert maar al te goed de belangen die de Belgische industriëlen in het huidig terreurbewind van Argentinië hebben.

Het kontrakt met Cockerill betekent dus : werk gedurende enkele maanden voor bepaalde afdelingen van Cockerill hier in België, maar ook de economische en politieke steun aan het regime in Argentinië, zonder dewelke het zich niet langer meer in stand kan houden. Dit doet ons onvermijdelijk het kontrakt veroordelen. In tegenstelling tot wat dikwijls beweerd wordt, hebben noch de Argentijnse, noch de Belgische arbeiders veel

baat bij dergelijke akkoordjes. In Argentinië zelf, is één van de hoofdmaatregelen van de economische politiek van de Junta : de massale afdankingen in de openbare sektor (die 500.000 ontslagen) en, voor zover mogelijk in de privé-sektor. In België is het slechte beheer van de onderneming één van de oorzaken van de huidige moeilijkheden in Cockerill. Sedert 1973 werd er gejaagd op zeer winstgevendende kontrakten, maar die slechts op korte termijn liepen. In de huidige economische recessieperiode, schijnt de handel zich bovendien nog bij voorkeur te oriënteren naar diktatoriale regimens zoals die van Argentinië...

Internationale solidariteit vraagt een grote, effectieve inzet...

Internationale solidariteit, o.m. met het Argentijnse volk, krijgt op die manier wel een meer precies karakter. Het gaat om de solidariteit met de slachtoffers van de repressie in Argentinië. Maar die repressie dient - voor wie er nog mocht aan twijfelen - om de winst in Argentinië nog verder de hoogte te doen injagen. De kapitaalvlucht uit Argentinië naar de moederhuizen van de multinationale ondernemingen blijft dus vergroten, wat dan opnieuw sluitingen en afdankingen voor gevolg heeft. Het eeuwige spel van de vrije markteconomie doet telkens weer nieuwe bedrijven sluiten, als gevolg van de „konkurrentie“ tussen de Belgische en Argentijnse bedrijven (in handen van dezelfde kapitalistenklasse). De internationale solidariteit met het Argentijnse volk, het verzet tegen de aanwezigheid van Argentijnse economische missies in België, het protest tegen de Belgische samenwerking met het militaire regime, dit alles kan dus niet langer meer los gezien worden van de strijd van de Belgische bevolking tegen de werkloosheid, en de altijd maar sneller wordende levensduurte.

Sedert enkele maanden verschijnen in de belangrijkste dagbladen van Europa, ganse bladzijden vol over de verbetering van de economische toestand in Argentinië, grote reclames om Europese investeerders aan te lokken, idyllische beschrijvingen over de heerlijke Argentijnse landschappen, folklore en wijn. Maar de publiciteitskampagne van de Argentijnse regering neemt nog groter en systematischer vormen aan. De Argentijnse Junta heeft een persbureau opgericht, waartegen ze 120.000 dollar heeft aangegeoid. In haar ambassade te Parijs werd een „informatiecentrum“ opgericht. En wie de trieste toestand van onze Europese en Belgische (op enkele uitzonderingen na) pers kent, kan zich wellicht wel indenken dat deze manier van informatieverspreiding enig effect heeft. Argentinië doet nu in verschillende landen via haar ambassade een kommerciële film „Argentina Hoy“ circuleren. De strijd tegen de militaire Junta van Argentinië, lijkt meer en meer het symbool te worden van de strijd tegen het internationaal en nationaal kapitaal. Dit internationaal perspectief van het solidariteitswerk rond Argentinië, dwingt ons een degelijke en systematische kontra-informatie te verspreiden.

In het vooruitzicht van een nieuwe Argentijnse economische zending aangekondigd voor begin 1978, en het bezoekje van onze Witte Duivels aan Argentinië in maart 1978, is een mobilisatie rond de Argentijnse zaak meer dan ooit noodzakelijk. Waar blijven bijvoorbeeld de voetballers, die uit protest, niet naar Argentinië willen gaan ? Onwetendheid of geringe informatie over het Argentijnse

drama (in tegenstelling tot Chili) bij organisaties en verenigingen, gebrek aan interesse bij de politieke groeperingen en partijen, politieke onrijpheid bij basisgroepen, zijn echter even zoveel factoren die dit mobilisatieproces erg bemoeilijken. De versnippering van vele, waardevolle geëngageerde mensen over honderd-en-één-komiteetjes is nog een andere faktor die de verdeel en heerspolitiek van de touwtjestrekkers in de hand werkt.

Vele getuigen over de repressie en folteringen in Latijns-Amerika, die vandaag als politieke vluchtelingen in Europa leven, hebben ons verzekerd dat internationale solidariteit zin heeft en resultaten oplevert. Daarom zouden we met de volgende slagzin willen eindigen : „Hoe meer mensen zich in België voor het Argentijnse volk inzetten, hoe minder slachtoffers in Argentinië zelf, en hoe groter de kans dat de Argentijnse en andere militaire Junta's van Latijns-Amerika weldra de strijd tegen het

volk verliezen“.

B.M.

ARIEL CANZANI

ONTVOERD EN VERDWENEN.

Wij ontvingen het bericht dat onze vriend, Ariel Canzani, schrijver en dichter en verantwoordelijke van de Argentijnse vredesbeweging zoals zoveel andere democraten kortgeleden ontvoerd werd en verdwenen is.

*ik schrijf voor het volk, hoewel het met zijn
eenvoudige ogen mijn poësie niet kan lezen.
eens zal de dag komen dat de weg, de wind
die mijn leven beroerde, hun ter ore komt,
en dan zal de landman zijn ogen opslaan,
de mijnwerker zal, bakkend in de steen, glimlachend,
de smidsknecht zal zich het voorhoofd afwissen,
de visser zal beter de schittering zien
van een vis die, spartelend, zijn handen verbrandt,
de monteur, schoon, pas gewassen, geheel
geurend naar zeep, zal mijn gedichten zien,
en misschien zullen zij zeggen : «hij was een kameraad»*

uit «canto general» van pablo neruda.

Te verkrijgen als poster bij de vzw. Vrede door overschrijving van 65 fr. plus 15 fr. verzendingskosten op Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw. - Gent.

DE EKONOMISCHE EN KULTURELE KOLONISATIE

In gans het Latijns-amerikaans kontinent gebruiken de Verenigde Staten de mass-media en alle andere andere kommunikatiesystemen om de openbare opinie te manipuleren en om de economische en kulturele ontwikkeling te misvormen.

De grote Noordamerikaanse groepen kontroleren de pers, de televisie, de radio, de film distributie en de publiciteitsagentschappen. Aldus zijn zij zeker dat de verspreide berichten in de streek overeenstemmen met de belangen van de U.S.A.

Voor de officiële propaganda van Washington zorgt een gespecialiseerd organisme : de USIA (United States Information Agency) plaatselijk USIS (United States Information Service) genaamd.

Het hoofddoel van de USIA is Latijns-Amerika en in die optiek heeft het agentschap, naast zijn eigen propagandaorganen, de lokale informatie onder controle genomen.

De USIA beschikt over televisieketens, radiostations en „kulturele“ centra waar filmen gedraaid worden, cursussen Engels gegeven worden, concerten en voordrachten plaatsgrijpen en waar ook tentoonstellingsruimten en bibliotheken beschikbaar zijn.

Alle activiteiten van het agentschap zijn erop gericht de commerciële en politieke invloed van de VS te bestendigen en te verstevigen, door het kenbaar maken van de „US way of life“ en het inpompen van zijn zogezegde voordelen.

De USIA werd opgericht in 1953 om de binnenlandse en buitenlandse politiek van de VS uit te leggen. Het agentschap is actief in een honderdtal landen en beschikt over zo'n tweehonderd burelen.

Dagelijks stuurt het persagentschap gemiddeld 10.000 woorden (in mededelingen) die, via de lokale verspreidingsmiddelen alle uithoeken van de wereld bereiken.

Het scheppen van verbruiksgewoontes.

De reclame is de sleutel die de deuren opent voor de invoer van Noordamerikaanse produkten. Aldus kunnen de markten ingenomen worden zonder grote weerstand. De reclamecampagnes moeten de vraag stimuleren voor alle artikels en zeker voor de overvloedige. De informatie-middelen (radio, TV en pers) worden overstroomd met reclames.

De propaganda wordt toevertrouwd aan specialisten : psychologen, sociologen, publiciteitsspecialisten, die zoeken naar de beste manier om de publieke opinie te bewerken en aldus verbruiksgewoontes te scheppen. De publiciteitscampagnes, die de nationale economieën ondermijnen, hebben tevens een ideologische functie : de aandacht afleiden van de dagelijkse problemen door het scheppen van een fantasiewereld en het invoeren van een kunstmatig verbruik.

De gepaste „prikkeling“

Vanaf de zestiger jaren werd de televisie het belangrijkste, meest overtuigende en meest beïnvloedende middel in de meeste landen van L.A. De televisie is niet alleen een ontspanningsmiddel maar ook een informatiekanaal dat miljoenen personen aantrekt. Door het vervoegen

van beeld en geluid, die in alle haarden binnendringen, streeft men naar een identificatie van de kijkers met de overgebrachte beelden.

In gans L.A. (Cuba uitgezonderd) zijn de Noordamerikaanse televisieketens (NBC ; National Broadcasting Company, CBS - Columbia Broadcasting System en ABC - American Broadcasting Company), waarvan de programma's qua inhoud niet verschillen, alomtegenwoordig. De programma's zijn nooit gericht op kulturele of educatieve waarden, aangepast aan de werkelijkheid van elk land, maar enkel op het inpompen van de „american way of life“.

Ook de radio wordt frekwent ingeschakeld vooral in de agrarische zones en verafgelegen gebieden. De USIA controleert „The Voice of America“ (de stem van Amerika), station opgericht gedurende Wereldoorlog II met als zenuwcentrum Washington. Dit station heeft uitzendingen in 35 talen, vanuit 47 zendstations in de VS en 68 in het buitenland. Bij de stichting werd aangekondigd dat, goed of slecht, het station altijd de waarheid zou vertellen. Nu, één van de directeurs van de uitzendingen legde ook uit wat de „waarheid“ was : „alles wat een vertegenwoordiger van de regering van de VS zegt, is waarheid“.

Carter vroeg onlangs aan het congres een extra-dotatie van 30 miljoen dollar naast het „normale“ budget van 69,4 miljoen dollar voor deze uitzendingen. Anderzijds trachten de grote electronische bedrijven van de VS de controle te krijgen over de lokale zendstations om aldus hun propaganda ook daar te kunnen opleggen. Deze kulturele agressie vindt men ook in de film terug. De meerderheid van de filmmaatschappijen zijn eigendom van de VS. En iedereen kent de dosis racisme,

geweld, sex, sadisme en delinkwentie die via deze filmen worden naar voor gebracht. De Noordamerikaanse film bezet bijna de totaliteit van de Latijnsamerikaanse markt.

Ook de drukwerken.

De kulturele invasie is terug te vinden in alle gedrukte media met aangepaste uitgaven naargelang de bevolkingslaag. De nationale uitgeverijen zijn allemaal in handen van VS kapitaal. Zij controleren aldus vanaf de uitgave van „comics” tot de druk van schoolboeken. De Latijnsamerikaanse jeugd wordt aldus geïntoxiceerd met „Superman”, „Batman” en „Donald Duck”, over welks „opvoedkundige waarde” zelfs niet hoeft gesproken te worden.

In Venezuela bvb. kwam tegen deze invasie van de „comics” hevig protest vanweg enkele intelektuelen en kunstenaars die een beperking vroegen van de verspreiding. (Venezuela voert jaarlijks voor meer dan 12 miljoen dollar aan „comics” in).

Alle middelen zijn goed.

Talrijke sociale, politieke en kulturele verenigingen in L.A. hebben ook protest geuit tegen een andere penetratievorm : het „Instituto Linguistico de Verano (ILV - het zomer-taal-instituut).

Dit Noordamerikaans instituut heeft meer dan drieduizend leden en is werkzaam in 22 landen van de zogenaamde Derde Wereld. Het doel : religieuze studies en taalinstituut.

In talrijke landen, o.a. Peru, Panama, Columbia, Ecuador en Venezuela werd het ILV beticht van kulturele vervreemdingsacties, evenals van spionageactiviteiten in deze landen.

Kulturele kringen en landbouwersorganisaties vroegen het verbod van het ILV omdat het steeds poogt een vreemde taal en vreemde gewoontes op te leggen, die niet overeenstemmen met de noden en de tradities in elk land.

Dit korte overzicht volstaat om het gevaar te beseffen van dit kulturelekolonialisme dat ofwel de weg opent voor, ofwel heel nauw aansluit bij de economische overheersing, en dit in landen waar het gemiddelde scholingspeil lager is dan bij ons. En nochtans, als wij even in eigen keuken kijken, zijn ook wij, en niet weinig, door dezelfde communicatiemiddelen overheerst. En wat veel gevaarlijker is : zijn ook wij niet beïnvloed ?

Freddy Tack

(Bron : Prisma des Meridiano 80 van 3/1/77, artikels in Granma en Bohemia).

VERKIEZINGEN

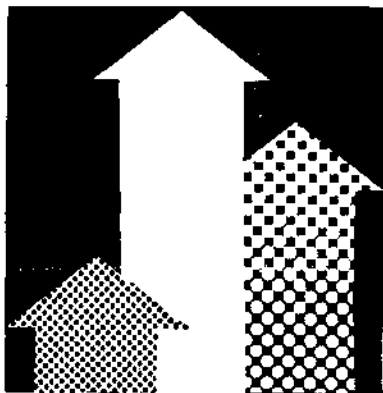
GRIEKENLAND

	17 november 1974		20 november 1977	
	%	zetels	%	zetels
Nieuwe democratie (Karamalis)	54,37	220	41,85	173
Demokratische Unie van het Centrum	20,42	60	11,95	15
Pasok (socialisten)	13,58	12	25,33	92
Alliantie (1)	9,45	8	2,72	2
Kommunistische Partij	---	---	9,36	11
Nationale Partij (rechts)	1,10	---	6,82	5
Neo Liberalen	---	---	1,08	2
EKKE (maoïsten)	0,02	---	0,23	---
Volksdemokratische Unie (gauchisten)	---	---	0,43	---
Onafhankelijken (verscheidene)	0,06	---	0,46	---
		300 (2)		300

Ingeschreven : 6.389.255 ; Kiezers : 5.193.659. Geldige : 5.129.884. Onhoudingen : 18,7 procent.

(1) In 1974 maakte de Kommunistische Partij van Griekenland deel uit van de alliantie van verschillende kleine linkse partijen waaronder een tweede Kommunistische Partij (genoemd van het „binnenland”).

(2) Samenstelling van het Parlement na de verkiezingen van 1974. Bij de ontbinding van het Parlement zag deze er als volgt uit : Nieuwe Democratie : 215 ; Centrum : 57 ; Pasok : 15 ; K.P.G. : 5 ; K.P. (binnenland) : 2 ; Socialistisch initiatief (linkse vleugel van de Pasok) : 3 ; EDA (links democratisch) : 1 ; Onafhankelijken : 2.

DOKUMENT

GEWELD EN TEGENGEWELD

IN DE BONDSREPUBLIEK

DEEL II

DE STAAT TEGEN DE GEWEL- LOZE LINKSE BEWEGING

Samen met de RAF wordt de gehele democratische vrijheid van meningsuiting in de Bondsrepubliek opgedoekt. De straffe maatregelen in het kader van de terreurbestrijding strekken zich niet alleen uit over de gewelddadige, maar ook over de geweldloze oppositie in de Bondsrepubliek. Sinds de studentenrevoltes van de zestiger jaren, begint het er op te lijken, dat het RAF - geweld voor de westduitse machthebbers (wie dat dan ook mogen zijn, ik kom daar nog op terug) een welkome aanleiding is om een heel aantal in onze westerse samenleving verworven grondrechten, zoals de geweldloze vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van autonome uitoefening van politieke rechten op losse schroeven te zetten. Die rechten zijn voor Westduitsland vastgelegd in haar grondwet. Deze kwam na de tweede wereldoorlog op acht mei 1949 tot stand, en behoort, ongetwijfeld als reactie op de afschuwelijke oorlogsgebeurtenissen, tot de meest liberale grondwetten van de wereld. Zij werd opgesteld door de op dat ogenblik bestaande duitse parlementaire raad, maar de in de grondwet opgenomen afkeer van alle vormen van fascisme, barbarij en oorlog zijn zonder twijfel sterk beïnvloed door de geallieerden, de Amerikanen, Engelsen, Fransen en, vooral niet te vergeten, de Russen. Sindsdien is echter, met het zelfstandig worden van de politieke westduitse democratie, de Bondsrepubliek zelfstandig toegetreden tot vele verdragen waarin de handhaving van de mensenrechten centraal staat. Ik noem maar als belangrijkste voorbeelden het Handvest van de Verenigde Naties, het Verdrag van de Raad van Europa en het Verdrag van de Europese Economische

(1) Geciteerd bij Jürgen Habermas, De groene Amsterdammer, 16 november 1977.

TERRORISME

Gemeenschap. Je zou dus zeggen dat de westduitsers voldoende democratische wil hebben opgebouwd om de rechten van de burgers te garanderen. De werkelijkheid wijst helaas echter anders uit. In de duitse grondwet zelf vinden we al één klein addertje onder het gras. Artikel achttien luidt : „wie de vrijheid van meningsuiting... misbruikt om de vrije democratische grondwettelijke orde te bestrijden, verbeurt deze grondrechten". Deze bepaling was alvast ruim voldoende om in de jaren van de koude oorlog de piepkleine westduitse Moskou en Stalingezinde kommunistische partij buiten de wet te stellen in het kader van het streven naar duitse eenwording. Deze partij heeft zich met de opkomende ontspanning weer onder een andere vreedzamer formule kunnen oprichten, maar wordt vanaf 1972 vanwege de vermeende binnenlandse terroristische dreigingen, waar zij overigens niets mee te maken heeft opnieuw in haar bestaan bedreigd.

Wie hanteert de grondwet in de Bondsrepubliek en wat is misbruik van de vrije democratische grondwettelijke orde ?

Dit brengt me op minstens een drietal belangrijke vragen. Wat behelst eigenlijk die „vrije democratische grondwettelijke orde" ? Wat is „misbruikt" en wat is de oorzaak daarvan ? En tenslotte voor mij de belangrijkste vraag : wie bepaalt dat allemaal ? Voor het begrip „misbruik" en zijn oorzaken neem ik een citaat van de CDU - politikus Dregger uit zijn speech op 24 februari 1974 ter herdenking van het vijfentwintig-jarig bestaan van de duitse grondwet (1).

Volgens hem is de Bondsrepubliek naar maatstaf van liberaliteit, welvaart en sociale zekerheid „de beste staat die Duitsland ooit heeft gekend". Desondanks ontstaan er onder de bevolking steeds meer tekenen die wijzen op een politieke vertrouwenscrisis, waardoor de veiligheid van de staat wordt bedreigd. De oorzaken van deze crisis zijn volgens Dregger niet van economische aard, maar van politiek-geestelijke aard, omdat „links de bestaande overeenstemming tussen de parlementaire partijen de rug heeft toegekeerd" : „de gewone burger wordt in onzekerheid gebracht door het verbale radikalisme van de hervormers van het systeem, dat hier en daar in geweld omslaat. Door de revolutionaire situatie op een paar universiteiten, door het misbruik van een aantal scholen voor andere doelstellingen, door het omlaag halen van waarden en instituties die tot nu toe voor waardevol werden gehouden". Deze opvatting, uitgesproken in 1974, lijkt nu in 1977, met de op volle toeren draaiende anti-sympathisanten campagne, wel algemeen aanvaard te zijn, en richt de beschuldigende misbruik - vinger dus in de allereerste plaats naar de geweldloze linkse oppositie, bij monde vooral van haar intellectuele leiders zoals Jürgen Habermas, Rudi Dutschke, Heinrich Böll, Herbert Marcuse, Günther Grass en zovele anderen. Maar Dregger gaat nog verder in de mate waarin de nationale veiligheid, oftewel de „innere Sicherheit" tegen mogelijk mis-

bruik beschermd moet worden : „Innere Sicherheit heeft vooral ook een geestelijke, morele en politieke dimensie. Ze verlangt een geestelijke en politieke leiding. Dat betekent dat wij (Dregger en de zijnen) de waarden van onze konstitutie overal moeten laten doorklinken, zowel op het maatschappelijke, als op het kulturele, sociale en politieke vlak”. En Dregger voegt losjes hieraan toe : „dit sluit het denken in klassetegenstellingen uit”. Uit deze citaten volgt wat de belangrijkste duitse politici, als de woordvoerders van miljoenen kiezers onder „misbruik” van de grondwet verstaan :

- Het in gevaar brengen of ter discussie stellen van de openbare rust, orde en sociale vrede.
- Het denken in klassetegenstellingen, ofwel het krities onder de loep nemen van de markteconomische orde.
- Het aantasten van gevestigde geestelijke en kulturele waarden en instellingen. Voor Dregger en met hem de konfessionele partijen zijn dit natuurlijk de Christelijke waarden maar zoals we nog zullen zien, niet die van de bevrijdende en creatieve kerk, maar die van de gezagsgetrouwe conservatieve kerkelijke autoriteiten.

Een vijand van de grondwet zoals u en ik.

Diegenen die op deze wijze de grondwet misbruiken worden sinds 1970 in de Bondsrepubliek als „verfassungseindlich” aangeduid, als mensen die de „innere Sicherheit” in gevaar brengen, en tegen hen treden rechter en wetgever op de meest gestrenge wijze op. Hoe dit zich weerspiegelt in de omvorming van het duitse strafrecht, hebben we hiervoor al gezien. Uit vrees voor de staatsveiligheid wordt de politie en haar opsporings- en controle mogelijkheden geweldig uitgebreid en kan de justitie doordringen in het privé-leven van alle willekeurige, al dan niet volkomen vreedzame burgers. Elke genuanceerde benadering van het terrorisme is strafbaar. En daarnaast moeten we nu gaan kijken naar het al op 28 februari 1972 doorgevoerde radikalenbesluit, waarmee een „beroepsverbod” kan worden opgelegd aan al diegenen die in overheidsdienst werken of naar zo'n job solliciteren. Van overheidsambtenaren wordt verwacht dat zij leven overeenkomstig de al eerder genoemde vrije democratische grondwettelijke orde. Bij eventuele twijfel kan de duitse inlichtingendienst, de „Verfassungsschutz”, een antecedentenonderzoek openen en de persoon in kwestie voor een verhoor oproepen. Op deze wijze blijken er op dit ogenblik rond de één miljoen van dergelijke dossiers te zijn samengesteld. Bij twijfel (dus zelfs niet bij zekerheid) of de ambtenaar of kandidaat nu of in de toekomst wel aan de normen beantwoordt, is „afwijzing gerechtvaardigd”. Op dit ogenblik zijn er zo'n drie- tot vierduizend afwijzingen ook werkelijk uitgesproken. Deze praktijk wordt overigens vooral, maar zeker niet uitsluitend, doorgevoerd in de CDU/CSU - deelstaten en bijna niet op het hoogste, het federaal niveau. Dit laatste verklaart waarom Willy Brandt altijd zegt dat zijn regering het Radikalenbesluit niet toepast. Buiten de officiële cijfers zijn er hoogstwaarschijnlijk nog vele andere duizenden sollicitanten die de eigenlijke reden van hun afwijzing nooit te horen hebben gekregen, maar die op „zachte” wijze zijn afgevoerd : „er zijn al genoeg kandidaten”, „uw deskundigheid is niet groot genoeg”, of „u heb te weinig ervaring”. Het valt mét het

stijgen van de werkloosheid én met de toenemende oppositie tegen het beroepsverbod te verwachten dat de „zachte” afwijzingen zullen toenemen.

En wie vallen er allemaal onder.

Officieel is het Radikalenbesluit gericht tegen linkse én rechtse extremisten. Er is mij echter tot op heden geen geval bekend waarin iemand om zijn rechtse gezindheid, het lidmaatschap van de neo-nazistische NPD of om een verdacht oorlogsverleden voor een job is afgewezen. De slagen vallen uitsluitend links van het centrum en ik geef hierna een opsomming van officieel gehanteerde argumenten om overheidsdienst te blokkeren, waarbij ik er eerlijkheidshalve wel bij moet zeggen, dat de rechter niet altijd de argumenten heeft goedgekeurd. Overigens maakt dat in praktijk echt niet zo veel uit voor de betrokken kandidaat, omdat de staat niet verplicht is om een afgewezen sollicitant alsnog in dienst te nemen. De argumenten dus : lid zijn van de kommunistische partij, reizen maken naar Cuba of de DDR, kommunistische sympathieën hebben, met kommunisten samenwerken of met een kommunist getrouwd zijn (voer voor feministen), les geven vanuit een marxistische visie, dwarsverbanden aantonen tussen Marx en de bijbel, zich in het algemeen krities opstellen tegen de kerk en de kerkelijke autoriteiten, zich als jongsocialist krities uitdrukken, protesteren tegen kerncentrales, Chili, Viëtnam of, cynischer kan het niet, tegen beroepsverboden, een vergaande maatschappelijke verandering bepleiten vanuit een maatschappelijke functie (vakbond), protesteren tegen de numerus klausus op een universiteit, optreden als studentenvertegenwoordiger in een universitaire raad, een abortus plegen of laten plegen, een kritiese visie hebben op huwelijk of gezin en tenslotte : lid zijn van een antifascistische groepering.

De konklusie spreekt voor zichzelf : iedereen in Duitsland die ook maar op een of ander vlak van de traditionele denkpatronen afwijkt, wordt met werkloosheid bedreigd. Natuurlijk niet bij elke sollicitatie voor alle soorten werk, maar toch is de dreiging voldoende om de duitse jongeren weer een hele generatie lang van strijd-bare ideeën af te helpen. Een beroepsverbod geeft trouwens ook geen recht op werkloosheidsuitkeringen zodat zij mét hun werk ook hun inkomen kwijtspeelen. Bovendien is het al lang niet meer zo, dat het beroepsverbod zich alleen tot overheidsfuncties beperkt, want in de praktijk maken de privé-bedrijven er ook een uitvoerig gebruik van.

Wie bepaalt er nu hoe de grondwet moet worden uitgelegd ?

In alle landen van de wereld beslist de nationale staat met haar staatsmacht wat haar burgers mogen doen, zeggen of schrijven. Maar de staat is geen eenduidig wezen en in een ingewikkelde samenleving zoals de Bondsrepubliek zie ik tenminste drie samenhangende factoren die van belang zijn voor de duitse gang van zaken. Formeel valt de staatsmacht toe aan de gevestigde politieke partijen. In de Bondsrepubliek wordt het politiek klimaat dus vooral bepaald door de konfessionele CDU en CSU die hun aanhangers vooral werven uit per traditie behoudende lagen van de bevolking : de kleine zelfstandigen, de lagere ambtenaren en andere „witteboorden” funktionarissen, en tenslotte de boeren. Nauw

met hen verbonden zijn de kerkelijke groeperingen en boerenorganisaties. Daarnaast staat de socialistische partij, de SPD die haar stemmen vooral werft bij de arbeiders. Met het stijgen van de materiële welvaart is echter ook bij hen het socialistisch revolutionair élan wel grotendeels verloren gegaan. Datzelfde geldt voor de nauw bij de SPD aanleunende socialistische arbeidsorganisaties.

De industriëlen en bankiers, of ruimer gezien al diegenen die de produktiemiddelen in handen hebben, vormen de tweede politieke invloedsfaktor van betekenis. Grote concerns zoals Krupp, Volkswagen of I.G.-Farben doen meestal zaken achter de schermen, maar de handelwijzen van het Springer - concern als groot - beheersers van de Duitse pers, en daarmee als groot - manipulator van de publieke opinie, zijn ook voor leken - ogen niet moeilijk te zien.

Tot zover is dit allemaal niet speciaal „duits“, en daarom moeten we een stuk terug in de Duitse geschiedenis. In 1968 ondertekenen Heinrich Böll, Eugen Kogon, Professor Gollwitzer en Dominee Niemöller een verklaring waarin zij vaststellen dat het „neo-nazistische gevaar... met de dag ... groeit. Het kon weer ontstaan, omdat er na 1945 geen nieuw begin was“.

Terug naar de Weimar-republiek van vóór 1933.

Als je de geschiedenis bekijkt, zie je dat er na 1918 eigenlijk óók al geen nieuw begin is gemaakt met een echte Duitse democratie. Theodor Plievier wijdt hieraan in 1932 een roman : „de keizer ging, de generaals bleven“. Na de eerste wereldoorlog bleef het Duitse leger, de „Reichswehr“, lang daarvoor opgezet in het Pruisen van Bismarck, met honderdduizend manschappen bestaan onder de leiding van generaal Noske en vormde de officieren-élite een apart uiterst autoritair element in de jonge kwetsbare Weimar-republiek. Niet alleen het leger, maar ook belangrijke structuren zoals het onderwijs, het ambtenarenapparaat en de politie zetten hun vooroorlogse taken met hun vooroorlogse opvattingen en methoden gewoon voort. De justitie kan niet anders dan een provocerende klasse-justitie worden genoemd. Van 1918 tot 1922 werden er zo'n driehonderdvijftig moorden gepleegd door rechtse radicalen. Achtentwintig daders werden opgepakt en liepen gemiddeld vier maanden hechtenis op. In diezelfde tijd pleegden linkse extremisten tweéëntwintig moorden. Achttien daders werden gearresteerd, tien van hen terechtgesteld en de rest kreeg ieder vijf jaar gevangenisstraf. De grote pers bleef vóór en ná 1914 in handen van de grootindustriële Hugenberg. De vakbeweging bleek al even log te worden als in alle andere westerse landen.

Het economisch stelsel liet de produktiemiddelen voor en na de eerste wereldoorlog in dezelfde handen. Krupp was ná 1918 zo mogelijk nog machtiger dan daarvóór. De politieke partijen, de opportunistische SPD, de behoudende CDU/CSU en de kleine Moskou - onderhorige KP konden of wilden niets doen aan de krankzinnige inflatie, de zes en een half miljoen werklozen en de in extremisme uitspattende angsten van de fel bedreigde middenstand. Het spreekt bijna vanzelf dat in deze toestand

een diktatoriale rust, orde en vermaak belovende volksmenner de lachende derde wordt. In 1933 is het zover : met de steun van de grootindustriëlen, de groot-grondbezitters en de kleine zelfstandigen komt Hitler aan de macht.

Na de tweede wereldoorlog.

Uit de puinhopen van het „duizend-jarig rijk“ van Hitler wordt de Bondsrepubliek geboren. Maar zoals al eerder gezegd, ondanks de enorme economische wederopbouw slaan de nieuwe machthebbers geen wezenlijk nieuwe democratische koers in en volstaan met oplappen en restaureren van de oude structuren.

De overeenkomsten met de Weimar-republiek zijn dan ook griezelig (1).

In de pers heeft Springer de rol van Hugenberg overgenomen en beheerst een kwart van de West-Duitse en driekwart van de West-Berlijnse pers. De walgelijke Bild - Zeitung met zijn oplage van maar liefst vier-en-een-half miljoen exemplaren is een levensgevaarlijk instituut om de publieke opinie te beïnvloeden. Het leger is de ontmanteling na de tweede wereldoorlog goed te boven gekomen. Oude oorlogsveteranen zijn weer als generaal op hun post teruggekeerd. Oude ridderorden worden weer gedragen. Legerbibliotheken pullen uit van hele en halve nazilitteratuur. Duitse generaals nemen deel aan herdenkingen van fascistische regimes. Chileense junta-officieren worden in de Bondsrepubliek opgeleid, houden lezingen aan Duitse militaire akademies en verbreederen zich met hun Duitse kameraden in de „Deutsch-Chilenische Freundeskreis“. Bonn levert de modernste wapens aan Chili en hoge legercommandanten proberen, achter de schermen gesteund door de CDU-minister van Defensie Leber, Duits nucleair materiaal in Zuid-Afrika aan de man te brengen. Een hele provincie in Zaïre wordt opgekocht en bestemd voor Duits nucleair onderzoek. In het kader van de NATO behoren Duitse militaire autoriteiten maar al te vaak tot de groep van de „haviken“, die elke aanval op het westen met een nucleair offensief willen beantwoorden en men kan de Russen niet helemaal ongelijk geven, wanneer zij hun troepen in Centraal Europa versterken en zich daarbij beroepen op de groeiende kracht van het West-Duitse leger. Zij zijn zich pijnlijk bewust van tweehonderd jaar geschiedenis en twee wereldoorlogen...

Daartegenover werd een bijeenkomst van anti-nazistische verzetsstrijders in de universiteit van München door de autoriteiten verboden, evenals een kollekte voor het anti-fascistisch verzet in Chili te Kassel. En tenslotte moest nog maar heel kort geleden een groepje aspirant-officieren van een militaire academie verwijderd worden wegens het zingen van het Horst-Wessel lied bij het verbranden van joden voorstellende poppen. Overigens probeerde de legerleiding dit aanvankelijk onder tafel te duwen, omdat het „maar ging om een wat uit de hand gelopen feestje“.

Over de justitie heb ik al veel gezegd en ik voeg er alleen nog aan toe, dat al te veel lieden met een nazi - oorlogsverleden op hoge juridische en politonele posten terugkeren. Terwijl links-radicalen vogelvrij zijn, krijgen oorlogsmisdadigers zoals de tweede kommandant van Auschwitz, Robert Mulka, slechts lichte of symbolische straffen. De economische machthebbers, in toenemende mate omgeven door partikuliere bewakingsdiensten, zijn

(1) Zie voor dit alles : H. Wielek in De Groene Amsterdammer van 8/10/1975.

met de stijgende kapitaal- en technologieconcentraties machtiger dan ooit te voren in hun pleidooien voor het krachtig handhaven van de „sociale vrede“ terwille van hun eigen en de markteconomische groei. De eenmaal beroemde inspraakregelingen van de Duitse arbeiders op de gang van zaken in de fabrieken is in de praktijk op niets uitgelopen. Aan de universiteiten, de „intellektuele bolwerken van het terrorisme“ zoals de CDU-ministers dat zo fijntjes uitdrukken, worden de verworven democratische rechten thans fel teruggedraaid.

En tenslotte levert de politiek ook al geen te optimistisch beeld op. Met de stijgende „terreurpaniek“ zien we de grote partijen steeds rechtser worden. De SPD kortwiekert haar jongsocialisten door hun leider Hugo Benneker uit de partij te stoten. Het Radikalenbesluit kwam tot stand onder de leiding van Willy Brandt. En aan konfessionele zijde verklaart Strauss zich openlijk solidair met Pinochet en zijn regime.

Persoonlijk vind ik dit verschijnsel, de voortdurende massale verrechtsing van de grote partijen veel gevaarlijker dan de spektakulaire maar toch marginale opkomst van de NPD.

Besluit.

En zo zien we achter de koulissen van de welvarende democratische Bondsrepubliek met zijn grote natuur, „pünktlichkeit“, kultuur en autostrada's via vele op zich zelf staande krantenberichten de structuren van de haat en de wanhoop opnieuw oprijzen. Erich Fromm, zelf één

(1) Erich Fromm, De angst voor vrijheid, Utrecht, 1976 (negende druk).

van de talloze grote Duitsers, schreef al in 1941 dat de westerse mens thans technisch in staat is om zich volledig vrij te maken. Maar de tegenpool van vrijheid is de angst, de angst voor het nieuwe, het onzekere van een nieuwe situatie en het verlies van verworven zekerheden en veiligheid. Uit dit dilemma kan de mens zich volgens Fromm slechts redden door zich volledig en democratisch als vrije mens te ontplooiën via een lang maar creatief leerproces. Wie dit niet aandurft valt terug op autoritaire structuren die de creativiteit en de democratie om zeep helpen maar tenminste zekerheid bieden (1). Daarmee is Fromm ongetwijfeld een van de geestelijke vaders achter die lang vergeten leuzen van de studentenrevolte van 1968 : „de verbeelding aan de macht“. Het lijkt er op dat de Bondsrepubliek echter voor de angst kiest.

Laten wij voor de vrijheid kiezen en daarbij solidair zijn met de tegenmachten in Duitsland zelf.

In volgende bijdragen kom ik terug op het Russell-tribunaal en de internationale konventie ter bestrijding van het terrorisme.

Gent, december 1977,
Ernst Gülicher.

Dit artikel heeft weinig bronvermeldingen omdat het is samengesteld uit jarenlang verzamelde krantenberichten en getoetst is via oude en nieuwe artikelen in de Nederlandse, Franse en Duitse weekpers.

Ik heb echter alleen die feiten vermeld die onomstootbaar vastgesteld zijn en eer vele nog naargeestiger zaken gewoon terzijde gelaten.

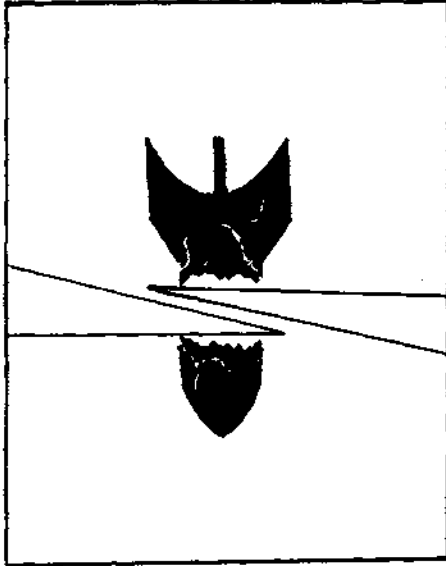
de dekoratie-
PUBLICITEIT

meubeldecoratie

Jan verwest *
Jos lamarcc *

Valleiweg 3 - 9220 Merelbeke — ☎ 091 - 30 80 53

De Amerikaanse nazipartij van Houston loofde een bedrag uit van 5.000 dollar (175.000 fr.) als beloning aan al wie een moord pleegt op „Joden en andere niet blanken die een blanke aanvallen“ ? In een kortgeding werd de verspreiding van deze oproep door een rechter verboden. De nazipartij herhaalde deze beloning echter tijdens een perskonferentie en protesteerde tegen het gerechtelijk verbod dat zij in strijd verklaarde met de vrijheid van meningsuiting...

EN ALTIJD MAAR WEER NIEUWE WAPENS...

De middelen tot massale vernietiging, die in de arsenalen van verschillende staten opgeslagen liggen betekenen een ernstig gevaar voor de vrede en de veiligheid van de volkeren. Er is echter ook sprake van wapens - wapens, die steunen op andere beginselen en nieuwe technieken - die door hun toepassing en uitwerking een nog veel grotere bedreiging voor de mensheid inhouden. Daarom is het probleem van hun verbod een van de meest actuele kwesties van de wereldpolitiek.

In de pers en in wetenschappelijke verhandelingen verschijnen van tijd tot tijd mededelingen over de mogelijkheid dat er nieuwe soorten en systemen van wapens zullen komen, die veel verschrikkelijker zijn dan de nucleaire, chemische of biologische. Er werd b.v. de veronderstelling uitgesproken, dat het onderzoek op het gebied van de subnucleaire natuurkunde tot gevaarlijke gevolgen kan leiden. Met andere woorden, de kerndeeltjes en antideeltjes kunnen een basis vormen waarop wapens met een enorme destructieve kracht kunnen worden ontwikkeld. Naar deskundigen uit de USA verklaren wordt de mogelijkheid niet uitgesloten geacht dat men er in zal slagen een wapen te ontwikkelen dat gelijkwaardig zal zijn aan een miljard ton TNT, dat is duizend maal sterker dan de totale capaciteit van de thans bestaande nucleaire ladingen. Ter herinnering kan gezegd worden dat de totale kracht van alle bommen die ten tijde van de tweede wereldoorlog werden gebruikt amper een duizendste vertegenwoordigt van één enkele eenheid van dit nucleaire monster.

Als één lading van dit soort bom op een hoogte van 150 km tot ontplofing wordt gebracht kunnen hele landen in radio-actieve kerkhoven veranderen. De bekende onderzoekers G. Kahn en B. Bruce-Brigge, verbonden aan het Hudson-Instituut, zijn van mening dat dit wapen reeds in de jaren 80 tot stand kan komen.

In het Amerikaanse blad „Christian Science Monitor“ werd de mogelijkheid besproken van de ontwikkeling

BEWAPENING EN ONTWAPENING

van exploderende wapens op basis van een zwaarder element dan het uranium. De krant „International Herald Tribune“ schreef op 19 juni 1975, dat ladingen van dit soort ter grootte van een gewone geweerkogel kunnen worden gemaakt en dat, aldus de Amerikaanse professor T. Schelling, een zo klein wapen een stad ter grootte van Cambridge of Harvard in één haal tot puin kan schieten.

In de Verenigde Staten wordt de ontwikkeling van een zgn. „genetisch wapen“ als zeer reëel beschouwd. Het gaat hier om nieuwe vormen van schadelijke bacteriën, verkregen door middel van de verplaatsing van genen van het ene organisme naar de cellen van een ander. In de laboratoria van het Pentagon werden al, zoals in de pers werd medegedeeld, praktische resultaten verkregen. Zo is er o.a. door middel van transformatie van het micro-organisme dat pest veroorzaakt, een nieuwe stam verkregen die tegen antibiotica bestand is en geen ingewikkelde voedingsbodem vereist. In april 1974 ontving de Amerikaanse scheikundige vereniging in Los Angeles het rapport van professor R. Hammerschlag onder de titel „Etnisch wapen“, waaruit bleek, dat het Pentagon de mogelijkheden bestudeert om „genetische wapens“ selectief tegen bepaalde volkeren te gebruiken. De mening van de Engelse expert inzake bewapening, Ritchie Calder, die in het tijdschrift „Stern“ van december 1975 werd aangehaald is zeer tekenend in dit opzicht. Hij is van mening dat het denkbeeld van het kweken van een bacterie, die in staat zou zijn de tegenstander door een dodelijke epidemie te verzwakken, de militairen mogelijk-kerwijs nog aantrekkelijker voorkomt dan de atoombom, want dit zou goedkoper uitvallen.

De gevaren van het „genetisch wapen“ kwamen in 1973 ter sprake tijdens de wetenschappelijke Gordon-conferentie over de nucleïne-zuren. De deelnemers verlangden dat deze kwestie aan de nationale academie van wetenschappen van de USA zou worden voorgelegd en stelden als minimum eis dat de experimenten, al was het maar in enkele richtingen, stopgezet zouden worden.

In tal van wetenschappelijke tijdschriften kwamen mededelingen voor over zgn. straalwapens. Het gaat hier om de toepassing van de ioniserende uitstraling van speciale installaties of radio-actieve stoffen voor inwerking op het menselijk organisme.

Een ander mogelijke soort wapens voor massale vernietiging maakt gebruik van infrarode middelen, die de inwendige organen en het centrale zenuwstelsel van de mens aantasten. Ze beïnvloeden de psyche en kunnen neerslachtigheid, angst, panische schrik en zelfs de dood tot gevolg hebben.

Ook zijn er artikels geweest over een „etnisch wapen“ - van chemische, biologische of andere aard - dat bepaalde bevolkingsgroepen selectief zou kunnen treffen. De selectiviteit kan worden bepaald door het verschil in bloedgroep, pigmentering van de huid of andere bijzon-

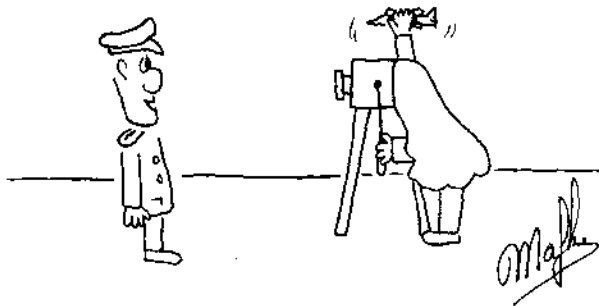
derheden, die aan bepaalde aardrijkskundige gebieden eigen zijn.

Ook „psychotrope“ middelen, die de psyche van de mens beïnvloeden kunnen een nieuw soort wapen worden.

In de USA wordt intensief gewerkt aan laserwapens, de zgn. „stralen des doods“. J. Hailmayer, directeur van het bureau voor wetenschappelijk onderzoek van het Pentagon, verklaarde in de commissie van de Kamer van Afgevaardigden, in februari 1977, dat de krachtsinspanningen op dit gebied vooral worden aangewend om laser te ontwikkelen die vanaf de grond of vanuit kunstmanen doelen in de ruimte of in de lucht kunnen treffen en de communicaties van de vijand verstoren.

Er werd geschreven over de mogelijkheid dat de strategische BL-bommenwerper een laserkanon zal krijgen en dat er aan een zelfrijdende installatie met een sterke laserstraal wordt gewerkt. Deskundigen zijn van mening dat in de toekomst ook de toepassing van lasers in de anti raketoorlog mogelijk zal zijn.

Volgens J. Hailmayer zijn de Amerikaanse geleerden erin geslaagd de oplossing van een van de belangrijkste problemen op dit gebied dicht te benaderen. Het gaat om het ontwikkelen van laserinstallaties met afmetingen en gewicht, die hun gebruik op kunstmanen mogelijk zou maken. In het kader van laboratoriumproeven zou men erin geslaagd zijn, door het gebruik van een chemische laser, de energie-overdracht van de straal tot het 350-voudige op te voeren.

Uit deze voorbeelden blijkt in hoeveel gedaanten te tendens om de wetenschap in dienst van de oorlog te stellen zich laat gelden en hoe gevaarlijk deze tendens wel is. Het probleem van het verbod van de ontwikkeling van nieuwe soorten wapens voor massale vernietiging is zo actueel en heeft zulk een grote betekenis voor het lot van de mensheid, dat het tot de meest actuele praktijktaken van de wereldpolitiek is gaan behoren.

In de 30ste zitting van de Algemene vergadering van de UNO (in 1975), waarvoor de Sovjetunie het ontwerp van een internationale overeenkomst tot verbod van zulke wapens had voorgelegd, spraken de meeste leden zich voor dit initiatief uit. Het ontwapeningscomité kreeg opdracht zo spoedig mogelijk, met deelname van regeringsdeskundigen, over te gaan tot het opstellen van een tekst.

De aandacht van de deskundigen ging aanvankelijk vooral naar de bepaling van de nieuwe soorten en systemen van wapens. Wat volkomen begrijpelijk is. Tot dan toe was er immers alleen sprake geweest van wapens waarvan het karakter en de eigenschappen voldoende bekend zijn. Thans gaat het echter om het verbod van wapens, die

nog niet in de arsenalen van de staten voorkomen, maar die er binnen afzienbare tijd wel kunnen in voorkomen. Het probleem van het verbod van de nieuwe wapens voor massale vernietiging vraagt de actieve inspanning van alle staten en in de eerste plaats van de grote mogendheden. Er mag niet met de oplossing getalmd worden. De ervaring wijst uit, dat het veel gemakkelijker is een wapen te verbieden dat de laboratoria nog niet verlaten heeft, dat alleen nog maar op de tekenborden bestaat en waarmee nog geen proeven op de schietterreinen zijn genomen, dan een wapen waarmee de legers reeds uitgerust zijn.

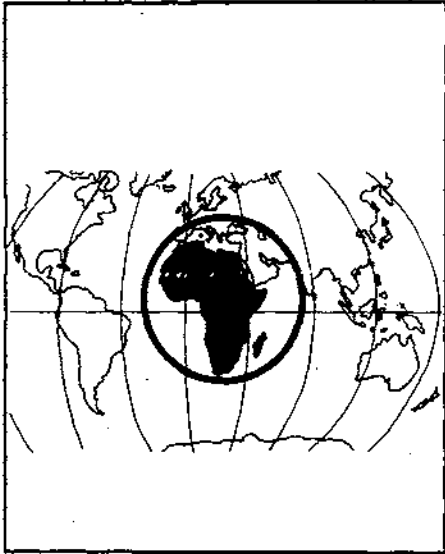
Jan Van Calsteren.

Het kleine meisje

ik ben het kleine meisje
uit hirosjima.
de bloemen waren mijn vrienden
de vogels mijn reizende dromen
en de wereld mijn speeltuin.
nu heb ik geen poppen meer nodig
en roerloos ligt mijn blokdoos
aan de kant.
ik werd immers alseen oude vod verbrand.
ik ben het kleine meisje
uit hirosjima.
eerst greep het vuur
mijn haren en handen,
toen verzengde het mijn zij.
moedertje, vadertje,
je moet niet schreien om mij.
ik ben een grote reis begonnen :
ik klop aan de deuren der wereld
en vraag om een handtekening
tegen de atoombom
ik ben het kleine meisje
uit hirosjima.
neen, ik kom niet om bloemen,
geen boterham vraag ik,
geen fijne snoep
kan me bekoren ,
maar ik sta op je stoep
en je moet mij aanhoren !

vertaald naar het Nederlands door Miro Bract

Te verkrijgen als poster bij de v.z.w. Vrede door overschrijving van 65 fr. plus 15 fr. verzendingskosten op Prk. 000-0956015-80 van Vrede v.z.w. Gent.

Zuid-Afrika blijft in de belangstelling. Het artikel van het Aktie Komitee Zuidelijk Afrika geeft een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen van de afgelopen tijd. De auteurs leggen bovendien de vinger op de treurige waarheid die voor critici al jaren en nu voor iedereen onontkenbaar is : het Zuidafrikaanse regime jaagt met zijn gewelddadige maatregelen tegen de resten van de geweldloze legale oppositie, de zwarte meerderheidsbevolking onherroepelijk naar de weg van het geweld. In de geschiedenis van het fascisme, geweld, terrorisme en onderdrukking staan we op het punt om toeschouwer te worden van een nieuwe les uit een oud boek : Hoe een ondanks zichzelf massaal gemobiliseerde zwarte bevolking gedwongen wordt om het pad van de vrede te verlaten voor de burgeroorlog tegen de Blanken, gewoon omdat ze niet anders kan. En daar zullen de schijnverkiezingen van Vorster op dertig november niets aan veranderd hebben.

Ernst Gülicher.

In dit artikel gaan we wat uitvoerig in op de recente ontwikkelingen in Zuid-Afrika. Ze worden voornamelijk belicht in samenhang met de verkiezingen op 30 november dit jaar.

ZUID-AFRIKA

STERKE MAN AAN HET WERK

Drastische ingreep van de staatsveiligheid.

Op woensdag 19 oktober vóór zonsopgang ging de Zuidafrikaanse veiligheids politie over tot een uitgebreide razzia, waarbij minstens zestig mensen gearresteerd werden. Om negen uur 's morgens van diezelfde dag kondigde de „Government Gazette” het verbod aan van achttien anti-apartheidsorganisaties. De verbanning van twee kranten, The World en Weekend World, en een verbod van Pro Veritate, blad van het Christian Institute. The World kon bogen op een uitgebreid zwart lezerspubliek en trad het

AFRIKA

afgelopen jaar op als voornaamste legale spreekbuis voor de grieven van de zwarten.

De arrestaties en verbanning werden uitgevoerd op grond van de Wet op de Interne Veiligheid, die dateert van begin vorig jaar en die hechtenis zonder vorm van proces toelaat voor een bepaalde periode. Minister van Justitie Kruger zei dat geen van de gedetineerden moest rekenen op een rechtszaak.

Wanneer we aard en doeleinden van de verboden organisaties en verbannen of gedetineerde personen bekijken, kunnen we alvast tot een eerste konklusie komen : het Vorsterregime wil een einde maken aan elke legale beweging die niet opereert binnen de schema's van de gescheiden ontwikkeling. Het betreft legale en vreedzaam werkende organisaties, die echter doelstellingen formuleren en eisen stellen die drastisch tegen de apartheidspolitiek ingaan : de afschaffing van het Bantu-onderwijs, zelfbeheer in Soweto, erkenning van de Afrikaanse vakbonden, de verwerping van de bantoestanpolitiek. En het bleef niet bij verbale eisen, want al deze groepen waren actief betrokken bij de Soweto-opstand.

Onder de gedetineerden treft men vooraanstaande leiders aan, zo als Kenneth Rachidi van de Black People's Convention, Dr. Thato Motlana, voorzitter van het Sowetokomitee van tien dat het verzet leidde tegen de officiële bestuursraad van Soweto, Father Patrick Mkatshwa van de Katolieke Bisschoppenkonferentie, Manas Butelezi van de Afrikaanse ouderraad in Soweto en Fanyana Mazikbuko, leider van de Soweto-leerkrachtenraad. Dr. Beyers Naudé, Rev. Theo Kotze en Rev. David Russet van het Christian Institute werden verbannen. Daarnaast werd ook de pers aangepakt en met name Percy Qoboza van de World, Donald Woods van Daily Dispatch en Peter Randal van de Rand Daily Mail. En o ironie, volgens het goede apartheidsrecept kregen alle blanken huisarrest als straf, terwijl de zwarten de gevangenis gingen.

Van de achttien verboden organisaties zijn er vier uit Soweto, veertien organisaties zijn onderdelen van wat men in het algemeen de Zwarte Bewustwordingsbeweging genoemd wordt. De gearresteerde perslui worden verdacht van „sympatie” voor deze beweging, maar hadden het zich in werkelijkheid vooral veroorloofd een vrij autonome opvatting te ontwikkelen over de dood van zwarte studentenleider Steve Biko.

Ook dat maakt duidelijk waar Vorster naartoe wil : sinds zestien juni 1976 is het de regering niettegenstaande brute repressie niet gelukt opnieuw meester te worden van de situatie. De politieke aktie van de zwarten had zich het afgelopen jaar zelfs uitgebreid en verdiept, radicalere tendenzen tekenden zich af. Om het spook van het verzet, dat aan alle kanten opdook, baas te kunnen, moest het regime een drastische ingreep doen en meteen alles verbieden wat het op zijn weg tegen kwam. „I must keep this country safe”, was de kommentar van Minister

van Justitie Kruger in een interview met Time (17-10-'77). Voor deze actie was lef en bluf nodig, maar bovenal machtsvertoon om de blanke gemeenschap te sussen, die vastzit aan een regime dat onmiskenbaar met de rug tegen de muur staat.

In de nasleep van de Biko-affaire.

De vernietigende actie van de regering volgde slechts enkele weken op de dood van zwarte studentenleider Steve Biko. Biko was medestichter van de studentenorganisatie SASO, moederorganisatie van de later gevormde Black People's Convention. Hij was het vijftiengste slachtoffer van een verblijf in een Zuidafrikaanse politiecel sinds maart 1976, wat op zichzelf nogmaals verwijst naar de brutaliteit waarmee de Zuidafrikaanse politie onder oogluikend toezicht van de minister van justitie met de oppositie afrekenet.

Biko was sinds 1973 onder een „banning order“ geplaatst in zijn geboortestad King Williamstown in de Oostkaap. Volgens de oorspronkelijke officiële verklaring stierf hij tengevolge van een hongerstaking van een week. Later zou Kruger in een interview met Time zijn uitspraak „that Biko starved himself to death“ ontkennen (17-10-'77).

Deze verklaring poogde een antwoord te geven op intensieve onderzoeken door de Rand Daily Mail, waarin interviews gepubliceerd werden met dokters die Biko tijdens zijn hechtenis onderzochten. Daarbij werd onthuld dat de Black Consciousness leider geen tekenen vertoonde van hongerstaking of dorstletsel en bij zijn begrafenis bleek in feite dat zijn lichaam buiten proportie in gewicht toegenomen was. De Rand Daily Mail ondersteunde de bevinding dat Biko een ernstig hersenletsel had en kwetsuren over zijn gehele lichaam.

Een Zweedse journalist die onlangs Zuid-Afrika bezocht en de gelegenheid had de rapporten van de autopsie te lezen, zei : „My conclusions were that Mr. Biko was beaten to death. There is no way in which he could have inflicted the wounds he suffered on himself“. (The Guardian 22-10-'77).

Donald Woods, persoonlijke vriend van Biko, ondernam in de Daily Dispatch een kruistocht tegen de verantwoordelijken van justitie.

Aldus kreeg blank Zuid-Afrika een stortbad met reacties uit eigen rangen, met name van de Engelstalige pers.

Het buitenland en meer bepaald de Verenigde Staten bij monde van UNO-ambassadeur Young reageerde eveneens met afkeuring en misprijzen. Buitenlandse westerse ambassadeurs woonden de begrafenis van Biko bij.

Net één week na de dood van Biko en temidden van het tumult dat hierrond ontstond, kondigde Vorster plotsklaps verkiezingen aan, voorzien voor dertig november 1977.

De aankondiging van de verkiezingen komt dus op een moment dat de alom om zich heengrijpende repressie van de laatste twee jaar door blanke liberale opposanten en door het westen met de dood van Steve Biko voor het eerst op grotere schaal wordt aangevallen en blootgelegd in haar raffinement. Voor Vorster was dit de gepaste gelegenheid om de konfrontatie aan te gaan met de blanke liberale oppositie, deze met bluf te trotseren, en om het westen in een groots gebaar aan te tonen hoe stevig hij nog in het zadel zit.

Wanneer we de krachtontplooiing in de actie van de staatsveiligheid en bij gelegenheid van de dood van Biko combineren, komen we uit bij een van de meest in het oog springende motieven achter de verkiezingen van dertig november : Vorster is de man die in een volksstemming de steun van de blanke bevolking vraagt voor een hardhandige en drastische verderzetting van en zelfs nieuwe vormgeving aan de apartheidspolitiek.

Op internationaal vlak : geen economische sancties. Sinds de Carteradministratie het initiatief nam om de westerse politiek ten aanzien van Zuidelijk Afrika opnieuw aan de orde te stellen, kreeg Zuid-Afrika herhaaldelijk een bestraffende blik en met een regelmaat als die van een suksesvol showman, gaf Andrew Young een anti-apartheidsnummertje ten beste. Geen wonder dus dat de Verenigde Staten en West-Europa in koor „schande !“ riepen bij de nieuwste repressiemaatregelen in Zuid-Afrika. Dr. David Owen, Britse minister van Buitenlandse Zaken, vernam „met verbazing“ de actie van de Zuidafrikaanse regering, en commentariseerde : „Het verstommen van hen die spreken namens de Zuidafrikaanse meerderheid kan slechts beschouwd worden als een tragische terugtocht (...) en kan alleen maar de taak belasten van hen die, zoals ikzelf, een vreedzame oplossing zoeken voor problemen in Zuidelijk Afrika“. (The Daily Telegraph 20-10-'77).

Een woordvoerder van de Carteradministratie, Mr. Hodding Carter, stelde in een verklaring die goedgekeurd was door het Witte Huis, dat naar aanleiding van de Zuidafrikaanse regeringsactie de Verenigde Staten zijn politiek tegenover Zuid-Afrika zou aanpassen. Enige tijd later werd de VS-ambassadeur in Zuid-Afrika naar huis teruggeroepen voor overleg. In het Amerikaans kielzog deden West-Duitsland, Nederland en België hetzelfde.

Maar tussen droom en daad staan praktische bezwaren en de enigen die met concrete aktievoorstellen voor de dag kwamen, waren de Afrikaanse landen, die een spoedbijeenkomst van de UNO-Veiligheidsraad vroegen met dringende zaken op de agenda : wapenembargo en economische sancties tegen Zuid-Afrika, met de nadruk op dit laatste. Als eerste schijnbeweging stelden de westerse landen een resolutie voor die „een wapenembargo voor een periode van zes maanden“ inhield. Uiteindelijk konden de westerse landen niet voorbijgaan aan de Afrikaanse druk, op straffe van zware politieke verliezen. Tijdens de onderhandelingen in de Veiligheidsraad botste Afrika evenwel op een drievoudig veto uit de westerse wereld met betrekking tot economische sancties.

Wat er op vier november dan uit de bus kwam, was, bij unanieme stemming, een verplicht wapenembargo, zoals voorzien onder hoofdstuk zeven van het handvest van de Verenigde Naties, dat slaat op staten die een bedreiging vormen voor internationale vrede en veiligheid. Het was de eerste maal in de geschiedenis van de Verenigde Naties dat de Veiligheidsraad stappen ondernam tegen een lidstaat onder deze afdeling van het VN-Charter.

De resolutie bevat de volgende clausules : alle staten zullen van nu af leveringen van wapens en bijbehorende materialen aan Zuid-Afrika stopzetten ; alle staten moeten licenties en verdragen met Zuid-Afrika voor de fabricatie van wapens herzien, met het doel deze te

fabrikatie van wapens herzien, met het doel deze te beëindigen ; alle staten zullen afzien van samenwerking met Zuid-Afrika voor de produktie en ontwikkeling van nukleaire wapens. Deze resolutie is zonder tijdslimiet geldig. De Algemene Sekretaris van de UNO zal binnen zes maanden verslag uitbrengen over de naleving van het embargo. Vooruitlopend op dit rapport konden de westerse landen vooralsnog een veto inlassen op sankties tegen overtreeders, zoals deze voorgesteld werden door de Afrikaanse landen.

Afrika's reactie bij dit embargo was : het is te beperkt en het komt te laat. Inderdaad, veel meer dan een moreel-politieke draagwijdte bevat dit embargo niet, want zelfs wanneer we veronderstellen dat het westen de sankties zal naleven, dan nog is Zuid-Afrika in staat ze te omzeilen via binnenlandse wapenproduktie. Met behulp van datzelfde westen heeft Zuid-Afrika immers, precies om opgewassen te zijn tegen eventuele sankties, een uitgebreide produktiekapaciteit voor wapens uitgebouwd en bezit het op dit ogenblik alles wat een moderne militaire machine nodig heeft. Het is zelfs waarschijnlijk dat Zuid-Afrika de atoombom kan produceren. De uitspraak van de UNO-Veiligheidsraad was bovendien nog niet koud, of Israël liet weten het embargo niet te zullen respecteren. Israël was de afgelopen jaren naast Frankrijk, Engeland en West-Duitsland één der belangrijkste wapenleveranciers aan Zuid-Afrika.

Aan de kern van de zaak kon het westen echter voorbijgaan. De meest kwetsbare plek van Zuid-Afrika, namelijk de Zuidafrikaanse ekonomie bleef gespaard en ekonomische sankties tegen Zuid-Afrika werden naar een duistere toekomst verwezen. Het westen argumenteerde dat het met ekonomische sankties enkel zichzelf in het vlees zou snijden. De westerse politieke druk op Zuid-Afrika ten aanzien van Rhodesië en Namibië zou erdoor verstoord kunnen geraken. En natuurlijk komen er westerse belangen op het spel ! Zuid-Afrika is en blijft een belangrijke bezitter van strategische grondstoffen als goud en uranium. Daarnaast bekleedt Zuid-Afrika een vooraanstaande plaats onder de westerse importeurs en last but not least, is Zuid-Afrika omwille van zijn uiterst goedkope arbeidskracht nog steeds een winstparadijs voor westerse investeerders. Vooral Groot-Brittannië pakte, om historisch begrijpelijke redenen, met deze argumenten uit.

Nochtans, Zuid-Afrika is kwetsbaar, en wel op verschillende punten. Zuid-Afrika zit onder andere ten gevolge van enorm hoge militaire uitgaven in een diepe ekonomische krisis. Kenmerkend voor deze krisis is het tekort op de interne kapitaalmarkt. Toch heeft Zuid-Afrika dringend geld nodig om zijn ekonomie weer op een konkurrentieel peil te brengen. Dat geld moet komen van de goudexport en van de uitvoer van andere goederen. Een ander zwak punt ligt op het vlak van de industriële technologie, die Zuid-Afrika nog voornamelijk uit het westen moet betrekken. Een ekonomische boycot kan Zuid-Afrika dus behoorlijke slagen toebrengen in de inkomsten, de betalingsbalans en in het hele staatsbudget, tenminste als ze op dit ogenblik zou doorgevoerd worden. Het westen schijnt er echter alles aan gelegen om Zuid-Afrika ruimschoots tijd en middelen toe te steken

om ook voor deze problemen een oplossing te vinden. Een vraag blijft wel hoelang de Afrikaanse landen nog zullen toekijken bij dergelijke westerse hypokrisie.

Vorster ligt van het gekakel op de internationale scène nog niet wakker. Ironisch genoeg had hij gelijk in een reactie op de Amerikaanse uitspraken : „Het zijn Mr. Carter's zaken als hij zijn politiek wil herzien. Wat mij betreft, ik ben niet geïnteresseerd. Het is totaal irrelevant“.

De apartheid gaat door.

In schrilte tegenstelling tot de westerse inaktiviteit staan Vorster's maatregelen en plannen ter konsolidatie van de apartheidspolitiek.

Van de omvangrijke repressie heeft de wereld langzamerhand al een beeld. Verwijzen we hierbij nogmaals naar de monsterprocessen die op dit ogenblik bezig zijn tegen mensen van de African National Council. Met de huidige maatregelen heeft het regime echter alle voorzieningen getroffen die normalerwijze slechts in een noodtoestand van kracht zijn.

Een week na de ingrijpende repressie-actie ging de Zuidafrikaanse regering op cynische wijze over tot verhoging van de huurprijzen in Soweto. Een helikopter die over de township vloog en pamfletten uitstrooide moest de boodschap van de bevolking brengen. De verhoging van de huurprijzen in het Afrikaanse getto was oorspronkelijk voorzien voor mei van dit jaar, maar uitgesteld wegens het protest van de bevolking van Soweto. Eenzelfde cynisme werd aan de dag gelegd kort na de afkondiging van het wapenembargo : de Zuidafrikaanse regering haalde prompt een maatregel tevoorschijn die dateert uit de tweede wereldoorlog en die een bedrijf in Zuid-Afrika kan verplichten bepaalde goederen of diensten (dus ook militair materieel) te leveren of te verkopen op verzoek van de Zuidafrikaanse regering.

De meest ingrijpende stap in de richting van de verdere uitvoering van de apartheid ligt besloten in de onafhankelijkheid van Bophutatswana, voorzien voor zes december 1977. Zesentwintig oktober was de eerste verjaardag van de onafhankelijkheid van Transkei, waarbij de drie miljoen burgers van Transkei vreemdeling of gastarbeider werden in Zuid-Afrika. Eenzelfde lot is beschoren voor de twee miljoen Zuidafrikanen die als volk, door hun taal of kultuur met de Tswana's verbonden zijn. Pikant detail : ook Bophutatswana werd getroffen door de Soweto-opstand. Op negen augustus 1976 werden de gebouwen van de „Wetgevende Vergadering“ van dit thuisland in brand gestoken.

Samenhangend met de bantoestanpolitiek moeten ook de eventuele wijzigingen in het passensysteem voor zwarten gezien worden. Met veel ophef werd hier de zogenaamde afschaffing van de passen voor Afrikanen afgekondigd. Elke zwarte Zuidafrikaan is verplicht vanaf zijn zestiende jaar altijd en overal een pas bij zich te hebben, waarin vermeld staan : werkplaats, verblijfplaats, thuisland, gegevens over belastingen en persoonlijke gegevens. De pas was één der meest gehate instrumenten ter controle van de zwarten. In de plaats van deze pas zouden

de zwarten misschien een identiteitsbewijs krijgen, van een thuisland dan wel te verstaan ! Daarmee wordt dan meteen hun Zuidafrikaanse burgerschap teniet gedaan. Zolang er echter niets verandert in de wetgeving op de bewegingsvrijheid van de Afrikanen, betekent een verandering van kaartje natuurlijk niets. Indien de maatregel die door Vorster en de leiders van de thuislanden (met uitzondering van Butelezi) voorgesteld werd, er door komt, betekent dit voor de zwarten een maatregel van kwaad tot erger. Ze worden dan volledig gebantoe-staniseerd.

Eén van Vorster's meest ambitieuze plannen is de herziening van de Zuidafrikaanse grondwet. De bedoeling is in deze grondwet een nieuwe maatschappelijke en politieke plaats toe te wijzen aan de groep van Indiërs en kleurlingen in Zuid-Afrika. Het is voor de overleving van de blanke minderheid niet onbelangrijk de groep van Indiërs en kleurlingen op handige wijze als buffer uit te spelen tegen de zwarten. Tot nu toe is het regime er nog nooit in geslaagd aan deze groepen een duidelijke plaats te geven en het leek ernaar dat ze meer en meer de samenwerking met de zwarten zochten. In het kader van de deel-en-heers-politiek heeft het regime al vele pogingen ondernomen om Indiërs en kleurlingen met schrale privileges te lijmen. De panacee is ditmaal een grondwetswijziging waarbij Indiërs en kleurlingen volgens een „kantonaal” systeem een eigen parlement zouden krijgen en met een vertegenwoordiging zouden zetelen in het hoogste machtsorgaan, dat evenwel door blanken zou gedomineerd worden.

Vorster doet erg druk om deze uitvinding en de verkiezingspropaganda zal vooral rond dit voorstel draaien. De betrokken partijen zijn echter minder entoesiast.

Sterke man gevraagd.

Het blanke regime zit dus opgescheept met zware regeringsopgaven : hanteren van de repressie, afwenden internationale druk, uitvoering bantoestanpolitiek, herziening van de grondwet. Alleen een sterke man, een sterke partij en een sterke staat kan in de huidige omstandigheden dergelijke opgaven aan. Dus moesten er wel verkiezingen komen op dit ogenblik en deze zullen eensgezind aan Vorster alle middelen en bevoegdheden toekennen om met sterke hand te regeren.

Terwijl het westen dus grof tekort schiet door een louter verbale afkeuring maakt de blanke minderheid in Zuid-Afrika zich sterk om de toekomst van de apartheid te verzekeren. De Zuidafrikaanse staat vertoont daarbij onmiskenbaar fascistische trekken : monddood maken van de oppositie, militarisering van de staat, brutale en massale repressie en een irrationele angstideologie die tracht de blanke achterban aaneen te smeden in een hecht front tegen „kommunisme, terrorisme en het spook van die swarte magte”.

Voor de zwarten in Zuid-Afrika liggen de kaarten nu natuurlijk duidelijker dan ooit tevoren. In een interview met de Groene Amsterdammer op negen november 1977 zei Mevr. Oshadi Pakhati, vertegenwoordigster van het Christian Institute : „Mijn voorspelling is, dat men vrij algemeen de weg naar het African National Congress zal weten te vinden, dat al sinds 1960 verboden is, en sinds-

dien als enige organisatie een uitgebreid ondergronds verzetsnetwerk heeft opgebouwd. De tijd voor geschipper in de marge is voorbij. Als ons lijden eindeloos moet duren, is het beter nu nog wat meer offers te brengen. Dat doet wel pijn, maar het brengt het einde tenminste in zicht”.

AKZA,
A. Vervoort.

ZUID-AFRIKA

HET KULTUREEL AKKOORD MET BELGIE

De regering heeft het cultureel akkoord met Zuid-Afrika opgeschort. Zo begon het avondnieuws op vrijdag 9 december 1977. Voor mensen en organisaties die sinds jaar en dag op de bres staan in de strijd tegen apartheid en racisme moet het horen van dit bericht een zekere voldoening geven. Terecht kunnen ze stellen dat hun activiteiten in niet onbelangrijke mate hebben bijgedragen tot dit resultaat. De laatste paar jaar werd de discussie in ons land omtrent apartheid en Zuid-Afrika steeds intenser. Sinds juni 1976, Soweto, werd de verontwaardiging steeds algemener, ook onder hen die zich eerder afzijdig hielden van het politieke gebeuren. En tenslotte waren er de voortdurende berichten over plotselinge sterfgevallen in de gevangnissen van het apartheidsregime en de dood van de zwarte leider Biko.

Rondom deze feiten is in ons land een bewustzijn ontstaan, geactiveerd door informatie die de achtergronden van de apartheid belichtte. Daarin hebben de anti-apartheidskomitees en de vredesbeweging een niet te onderschatten rol gespeeld, door hun vertolking naar de bevolking toe van de werkelijkheid in Zuid-Afrika, rechtstreeks via voordrachten, films, anti-apartheidsweken, onrechtstreeks via hun contacten met syndicale en politieke middens, met de perswereld.

De oprichting van pro-apartheidslobbys als de interparlementaire commissie België - Zuid-Afrika en onlangs PROTEA hebben aan deze evolutie niets kunnen veranderen. Het was en is hun bedoeling in België en meer bepaald in Vlaanderen een gunstig beeld van de Zuidafrikaanse samenleving te verspreiden. Allerlei argumenten en pseudo-argumenten komen daarbij te pas. Er wordt verklaard dat de Nederlandse kolonisten onder leiding van Jan van Riebeeck in 1652 een leeg subcontinent vonden. Er wordt verteld dat men enkel nomadisch levende Hottentotten en Bosjesmannen ontmoette die zich terugtrokken in de woestijn ofwel zich vermengden tot kleurlingen. Er wordt verteld dat in de 19de eeuw, toen de blanke boeren naar Transvaal en Oranje Vrijstaat trokken, zich daar geen zwarte stammen bevonden. Als of dit alles argumenten zijn en niet iedere mens gelijke rechten verdient, of hij en zijn voorouders daar nu 50, 100 of 200 jaar leven. Trouwens, onafgezien dat het geen argument vormt, wordt dit verhaal tegengesproken door gezaghebbende historici als Oliver en Fage. Van zodra de kolonisten de handelsposten langs de kust verliezen (18de eeuw) hadden een reeks confrontaties plaats met de inheemse bevolking. De blanke verjoeg de Bosjes-

mannen en de Hottentotten tot hij in 1779 de sterk georganiseerde Bantoes ontmoette aan de Grote Visrivier. Dit was het begin van een reeks „Kaffer-oorlogen“ die een honderd jaar duurde. We herhalen echter dat het al dan niet eerst aanwezig zijn van een blanke of zwarte bevolking geen echt argument is.

Protea en aanverwanten hebben het ook graag over de strijd tegen het oprukkend kommunisme, over de belangen van de westerse cultuur, al dan niet verbonden met het kristendom, over geo-politieke beschouwingen en de beveiliging van de Kaaproute. Alsof dit een miskenning van de rechten van de zwarte impliceert. En alsof dit alles verdedigd wordt door apartheid. Er zijn geen eerlijke redenen om een systeem van apartheid en racisme te verdedigen. Het is goed dat de interparlementaire commissie en de vereniging Protea het opschorten van het cultureel akkoord niet hebben kunnen verhinderen. Dit cultureel akkoord werd in 1954 gesloten tussen de twee landen „met die wens om deur middel van vriendskaplike samenwerking tussen hulle onderskeie lande, die kennis en begrip sowel van die intellektuele, artistieke, wetenskaplike, opvoedkundige en tegniese bedrywigheide, as van hul geschiedenis en lewenswyse, onderling in die ruimste mate te bevorder“. Het is een akkoord tussen de landen, niet tussen de bevolkingen van beide landen. De zwarte en de kleurling was er nooit bij betrokken. Nooit heeft een zwarte een studiebeurs ontvangen om in België te komen studeren. En van Belgische zijde waren het meestal stamverwante figuren uit Vlaams-Kristelijk milieu die in aanmerking kwamen voor een uitnodiging naar Zuid-Afrika. Zuidafrikaanse zangkoren kwamen op toernee naar België. Belgische toneelgezelschappen en musici gaven opvoeringen in Zuid-Afrika. Er waren uitwisselingen tussen volksdansgroepen. Maar meer dan 80 procent van de Zuidafrikaanse bevolking heeft nooit genoten van dit cultureel akkoord.

Het opschorten van het cultureel akkoord dient gezien in het kader van de toenemende isolering van het apartheidregime. Het dient bekeken te worden samen met de toenemende veroordeling van Zuid-Afrika op de internationale politieke scène. Ook al zijn veel van die veroordelingen weinig concreet en voorzien ze geen sancties, dan toch is er het moreel effect op de publieke opinie. En Zuid-Afrika, zozeer afhankelijk van import en export, van buitenlands kapitaal, van Westerse technologie, voelt zich bedreigd door eenparige veroordelingen. Het kan niet anders of op louter verbale veroordelingen moeten concrete daden volgen (economische boycot ? interna-

tionale hulp aan de bevrijdingsbewegingen ?). Vooral nog sluiten de blanken hun gelederen rondom Vorster. Maar Zuid-Afrika moet dezelfde weg volgen als Rhodesië en hoelang zal Smith nog aan de macht blijven ?

René Morlion.

VREDEFONDS

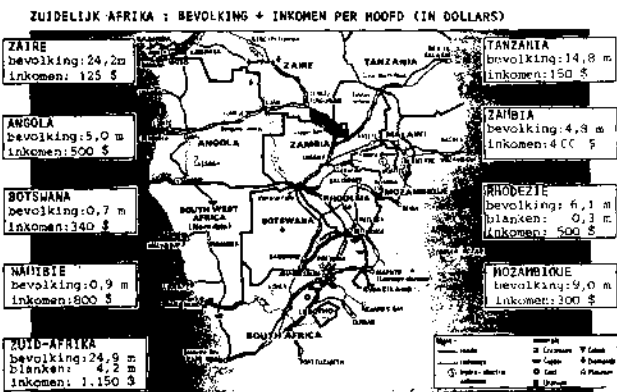
DAVID TEGEN GOLIATH

Het is niet moeilijk om te begrijpen dat diegene die aan de bewapeningswedloop een dikke stuiver verdienen over veel macht beschikken. Macht en geld waarmee zij heel wat mensen, politieke en invloedrijke personen op hun kant weten te zetten. Wie herinnert zich de Lockheed-affaire niet, de omkoopaffaires, die meestal in de doofpot gestopt werden.

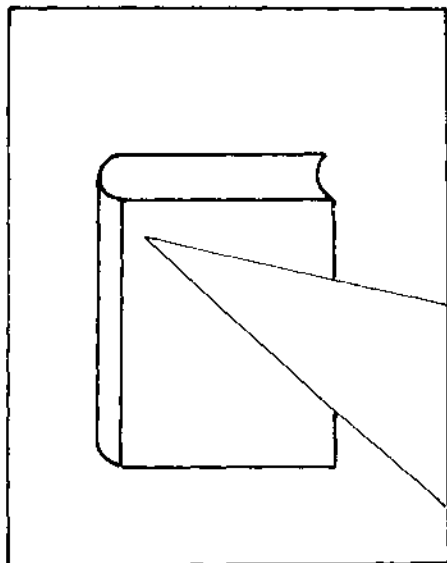
Met hun geld beïnvloeden zij eveneens de openbare opinie en trachten deze te doen geloven dat de belangen van het volk identiek zijn aan hun persoonlijke belangen. Tegenover deze machten staan de vredeskrachten met hun goede wil, hun onbaatzuchtige inzet en hun enthousiasme om de openbare opinie te informeren en te mobiliseren voor de meest belangrijke strijd van de mens : de strijd voor vrede en ontwapening. Deze inzet en goede wil volstaan echter niet. Ook de nodige fondsen zijn onontbeerlijk.

Waar kunnen we deze vinden ? Is het niet bij de meeste bewuste vrienden dat wij hiervoor dienen beroep te doen ? Wij verheugen ons reeds, op talrijke vrienden te kunnen rekenen die de noodzaak van deze financiële hulp begrijpen. Wij zijn eveneens diep ontroerd wanneer, zoals dit deze maand het geval was, een lezer een belangrijk bedrag stort om ons toe te laten onze campagne voor ontwapening beter te ontwikkelen.

Draag ook uw steentje bij. Stort een bijdrage in ons vredesfonds. Of beter, wanneer het enigszins mogelijk is, laat door een BESTENDIG ORDER bij uw financiële instelling, maandelijks een bedrag naar ons VREDEFONDS overschrijven.

J.M. Brussel : 1.000 fr. - J.T. Gent : 250 fr. - W.F. Antwerpen : 200 fr. - F.D. Gent : 75 fr. - I.C. Brussel : 500 fr. - A.B. Gent : 100 fr. - V.D. Brugge : 500 fr. - L.V. : 250 fr. - W.W. Tielt : 200 fr. - G.D. Oostende : 100 fr. - J.E. Gent : 50 fr. - M.V. Gent : 100 fr. - J.C. Oostakker : 50 fr. - E.M. Brussel : 100 fr. - A.M. Dilbeek : 100 fr. - W.W. Kortrijk : 100 fr. - N.V. Evergem : 100 fr. - B.B. Tongeren : 100 fr. - M.T. Gent : 100 fr. - R.W. Brugge : 50 fr. - A.D.S. Oostende : 100 fr. - E.D. Brugge : 100 fr. - E.C. Antwerpen : 100 fr. - T.B. Gent : 100 fr. - F.V. Gent : 50 fr. - L.F. Gent : 100 fr. - W.P. Brussel : 200 fr. - U.C. Oostkamp : 100 fr. - M.L. Wetteren : 500 fr. - K.D. Gent : 250 fr. - R.D. Sint-Niklaas : 600 fr. - Naamloos : 10.000 fr. - W.D. Zellik : 200 fr.

LATIJS-AMERIKA IS GEEN FIESTA DEEL II

De belangrijkste schrijvers van de Latijnsamerikaanse literatuur en hun in het Nederlands vertaalde werken (1)

Julio CORTAZAR (Argentijn)

Julio Cortazar werd in het begin van de Eerste Wereldoorlog te Brussel geboren, toen de Duitsers Brussel bezetten. Pas toen hij vier jaar was kon het gezin naar Argentinië terugkeren. Hij groeide op in een voorstad vol katten en honden, schildpadden en papegaaien : je reinste paradijs. Toch zijn zijn herinneringen aan zijn jeugd niet overwegend gelukkig : te veel bedienden, melancholische buien, overgevoeligheid, astma, gebroken armen en wanhopige liefdes. In 1945 werd hij hoogleraar aan de Universiteit van Guyo, begon in 1951 zijn werkzaamheden als vertaler voor de Unesco en verblijft tot op heden in Frankrijk. Uit zijn talrijke werken, kozen we een typies absurdities „Cortázar-produkt“ : **De mieren moordenaar**, Amsterdam (Meulenhoff), 1975.

In deze tussen 1952 en 1959 geschreven verhalen dringt Cortázar diep door in de mogelijkheden van het ironies-fantastiese verhaal. Op agressief-poëtiese wijze stelt hij tegenover de systematische en laffe, ingedommelde mens, de creatieve actieve mens. Vreemde fantasiewezens worden in flitsende, drasties verhullende situaties geplaatst en karakteriseren het menselijk gedrag. Er zijn er een drietal soorten. „Fama's“ zijn pessimisties, eenzaam en

(1) Gebaseerd op : *Moderne literatuur in Latijns-Amerika*, informatie over de belangrijkste schrijvers, met een chronologies overzicht van de moderne Latijns-amerikaanse literatuur en uitvoerige gegevens over de in het Nederlands vertaalde werken, Amsterdam (Meulenhoff), 1976, 64 pp.

BOEKBESPREKING

treurig. Ze zitten op de bestuurszetels en ze balsemen hun herinneringen.

„Esperanza's“ zijn sedentieve schepsels, ze laten zich reizen door de dingen en de mensen. „Cronopio's“ zijn kleine dichtertjes, op een verstrooide manier verheven boven het leven.

Het boek bevat ook korte stukjes die gegroepeerd zijn onder rubrieken als „Handboekje voor zelfstudie“, „Vreemdsoortige bezigheden“ en „Plastisch Materiaal“. In deze passages worden zakelijke fantastereien, alledaagse verschijnselen als vreemd en onbekend beschreven. De instructies voor het beklimmen van een trap groeien zodoende uit tot een avontuurlijke onderneming, die even vermoeiend is als het beklimmen van een berg. De waarschuwing voor het weggeven van een horloge wordt een scherpzinnige bespiegeling over de betrekkingen tussen eigenaar en eigendom, met als onafwendbare verschuiving dat eigendom en eigenaar van rol verwisselen. De mierenmoordenaar wordt aldus tot een zeer bijzonder boek. De verhalen over cronopio's en fama's zijn uniek in hun soort. Deze is tevens weinig alledaags, absurd maar toch reëel, sprookjesachtig en toch maar al te realistisch voor onze gemoedsrust. Zij zijn tegelijk spiritueel en kolderiek, maar bezitten een haast Kafka-diepe tweede en derde dimensie. Alleen Julio Cortázar kon dit werk geschreven hebben.

Gabriel Garcia Márquez (Columbiaan)

Gabriel Garcia Márquez is op 6 maart 1928 geboren in Aracutaca, in Columbia, het Zuidamerikaanse land bij uitstek dat het bolwerk van katholiek conservatisme is. Vlakbij lag een oude verlaten bananenplantage, die later, onder de naam Macondo een centrale plaats zal krijgen in zijn werk. In zijn jeugd spelen zijn grootvader en zijn grootmoeder een belangrijke plaats. Van hen erft hij waarschijnlijk de onstuitbare drang tot het vertellen. Als kind van twaalf gaat Márquez in 1940 naar de hoofdstad Bogota, waar hij school loopt bij de Jezuïeten. Later studeert hij rechten aan de Universiteit, maar hij studeert niet af, omdat hij principieel anti-akademisch ingesteld is. Hij wil geen autoriteit aan een titel ontnemen. Hij wordt wereldberoemd met het schrijven van zijn grote roman „Honderd Jaar Eenzaamheid“ en lijdt te Barcelona een tijdlang het ideale, doch steriele bestaan van een professioneel schrijver. Momenteel maakt hij een „literaire pauze“ en wijdt zich aan politieke journalistiek. Van deze fantasierijke verteller kozen we het laatste werk : **De herfst van de patriarch**, Amsterdam (Meulenhoff), 1976

Dit reeds lang aangekondigde werk is een apotheose van het thema van de eenzaamheid. Het boek, waaruit deze keer de bananenplantage Macondo is verdwenen, is een buitengewoon lang gedicht over de eenzaamheid van de diktator. Het behandelt de absolute macht die niets anders dan totale eenzaamheid kan zijn. Márquez heeft over dit proces van bij het begin geschreven. Márquez

neemt opnieuw het verhaal op van kolonel Aureliano Buendia, wiens oorlogen en opmars zij naar de macht, eigenlijk een opmars zijn naar de eenzaamheid. Niet alleen is ieder lid van zijn familie eenzaam op zichzelf, maar er is ook de sterk uitgesproken antisolidariteit, zelfs van mensen die in hetzelfde bed slapen.

De ramp van Macondo komt voort uit dit gebrek aan solidariteit, de eenzaamheid die er het resultaat van is als iedereen slechts voor zichzelf handelt. Márquez meent, o.i. terecht, dat dit dan een politiek concept is. Precies dit begrip als zodanig houdt hem bezig. De schrijver wil aan de eenzaamheid de politieke betekenis geven die ze volgens hem toekomt. Zowel de politieke betrokkenheid als de eenzaamheidsthematiek zijn typies voor Márquez. Daarom kozen we dan ook dit werk uit.

Vervolgens belichten wij :

Mario VARGAS LLOSA (Peruaan)

Mario Vargas Llosa werd in 1920 in Arequipa in Peru geboren. Hij volgde schoolonderwijs in Cochabamba, Bolivia, en middelbaar onderwijs in Lima en Piura. Hij studeerde vervolgens letteren aan de San Marcos-universiteit in Lima en behaalde zijn doctorsgraad in Madrid. Hij verbleef gedurende enkele jaren in Parijs en woonde daarna enige tijd in Londen en Madrid. Zijn tweede boek „De stad en de honden” werd zijn eerste internationaal succes. De roman „La conversación en la Catedral” een epos van ruim 650 pagina’s, vestigde zijn reputatie tussen de groten definitief. Het wordt beschouwd als zijn meesterwerk. Van deze auteur weerhielden wij zijn doorbraakroman, nl. : *De stad en de honden*, Amsterdam (Meulenhoff) 1976.

Dit werk baarde opzien, zowel vanwege zijn explosieve stof als vanwege de meesterlijke beheersing van nieuwe op heel eigen wijze gebruikte verteltechnieken. In zijn schildering van het leven op de kadettenschool „Colegio Militar Leoncio Prado” in Lima, waar de kadetten - „honden” genoemd - hun eigen hel kreëren, wil Vargas Llosa zonder enige illusie de mythe van de onbegrepen en zich met recht tegen het onbegrip der volwassenen verzettende jeugd vernietigen. Onder aanvoering van „El Jaguar” geven de kadetten zich over aan alle mogelijke uitpattingen, honden orgieën en terroriseren hun zwakke kameraden. De solitair Ricardo Arona, die behalve de fijngevoelige Alberto Fernández geen vrienden heeft, is het voorwerp van hun spot en agressie. Zijn bijnaam is „El Esclavo”, en zijn schoolgenoten behandelen hem ook als een slaaf. Bij een militaire oefening wordt hij dermate zwaar gekwetst dat hij sterft.

De officieren en de kadetten proberen het als een „ongeval” voor te stellen, maar Alberto, „El Poeta”, was ooggetuige en weet dat Ricardo door „El Jaguar” is neergeschoten. Hij meldt dit, maar een onderzoek brengt de waarheid niet aan het licht. De dood van de „slaaf” wordt niet gewroken. De absolute heerschappij van „El Jaguar” is gebroken, doch ook hij is aan grote verwarring ten prooi.

Met een verrassende preciesheid weet Mario Vargas Llosa alle psychiese reacties van deze helden uit lafheid te tekenen. Het verleden van de belangrijkste figuren wordt in de vertelling opgenomen d.m.v. gesprekkenn e.d., zonder dat de flashback-techniek hoeft aangewend te

worden. Llosa’s authentiek meesterschap is overduidelijk.

De avant-garde als voorsmaak

In dit overzicht ontbreken beroemde namen en beroemde werken.

„Het labyrint der eenzaamheid” van Octavio Paz is er één van. CASARES’

„Ontsnapping van Duivelseiland” is een ander onbesproken meesterwerk.

Onze keuze was noodgedwongen uitermate beperkt. Zelfs Neruda bleef ervan uitgesloten !

Cortazar, Márquez en Llosa, behoren ondanks hun verschillende nationaliteit tot de Zuidamerikaanse avant-garde : door hun talent in engagement. De belangstellende lezer, kan langs hem om, de voorsmaak proeven om gans het literaire Latijnsamerikaanse continent verder te ontginnen. Zijn moeite zal beloond worden.

Aalst, 1977, YVD/PA,
Yves van de Steen.

Carillo en Brezjnev
de PLO en de KP Israël
de MPLA en de Zweedse kommunisten
schrijven er in.

Vanuit de illegaliteit in Iran, Chili, Tailand en de bedreigde koöperatieven in Portugal : de nieuwe Nederlandse uitgaven van het
INTERNATIONAAL MARXISTISCH TIJD-
SCHRIFT

brengt je elke maand directe informatie, documentatie en konfrontatie.

Oordeel voor jezelf : bestel een gratis proefnummer bij

IMAVO, Stalingradlaan 18, 1000 BRUSSEL
of neem een jaarabonnement voor B.fr. 360,
Nl. fl. 24,-

TE ZOT OM ...

- Men hoort herhaaldelijk vertellen dat de derde wereld onze textielnijverheid ondermijnt. Het tegenovergestelde werd nog maar eens bewezen door een verklaring uit een onverdachte bron. Senator Jung (centrum-meerderheid) zegde tijdens een debat in de Franse Senaat over het probleem van de werkloosheid en de tewerkstelling : „persoonlijk heb ik in Afrika kunnen vaststellen dat in een bedrijf, dat met frans kapitaal werkt, de tewerkgestelde vrouwen slechts een uurloon ontvangen van 1,80 f. fr. (ongeveer 15 fr. per uur ...). Wie weet ontvangt dit bedrijf ook geen subsidies o.a. voordelen onder de vorm van ontwikkelingshulp...
- De subkommissie voor internationale betrekkingen van het Amerikaanse huis van afgevaardigden heeft een dokument bekend gemaakt waaruit blijkt dat Zuid Koreaanse agenten 27 miljoen B. fr. aan smeergeld hebben uitgekeerd aan parlementsleden en ambtenaren om deze gunstig te stemmen t.o.v. het diktatoriaal regime in Korea. Het dokument blijkt een aantal namen te citeren doch deze komen niet voor in de vrijgegeven tekst...
- Tijdens de kaping van een Viëtnamees vliegtuig, werden twee leden van de bemanning gedood. De autoriteiten van Singapour, waar het vliegtuig landde weigerden de uitlevering van de luchtpiraten. Moest het andersom zijn er zou geen plaats genoeg zijn in onze kranten...
- Naar aanleiding van de uitreiking van de Leopold II orde aan de Laureaten van de Arbeid zou, volgens „De Standaard“, bij de oprichting van deze nationale orde die zijn naam draagt, Leopold II ooit gezegd hebben „ het kost zo weinig per meter, en het doet zoveel plezier“. ...
- Er zijn mensen die geen kans laten voorbijgaan om wat aan goedkoop anti-sovjestisme te doen. Guido Naets, BRT journalist bij de EEG is er zo eentje. Toen bekend gemaakt werd dat 5.500 ton diepbevrozen boter van de enorme Europese boterstock onder de naam „Kerstboter“ aan de Belgische bevolking zou verkocht worden voegde hij er in „aktueel“ aan toe : .. beter zo dan ze te laten eten door het Rode Leger of de partijbonzen te Moskou..“ Voor zover we weten is het niet het Rode Leger doet de EEG verhinderde ze boter aan onze bevolking te verkopen...
- Men wil de goegemeente doen geloven dat de handelsbetrekkingen tussen Oost en West alleen in het voordeel van Oost-Europa uitvallen. Was het geen minister die enkele dagen geleden verklaarde dat reeds één miljoen ton staal door Sidmar aan de Sovjet-unie geleverd werd ? Hoe zou Guido Naets zo iets uitleggen...
- V.D.B. wil ons altijd wijsmaken dat als hij nieuwe wapens koopt of legerbestellingen doet dit is om de tewerkstelling te bevorderen. Dit zal vandaag zeker niet meer de mening zijn van dhr. Lammens van de Aalsterse firma The Lina Shoe die, ondanks het laagste aanbod, zich een bestelling van 1.000 laarzen voor de Rijkswacht zag ontglippen ten voordele van een franse concurrent. De liefde voor „la Douce France“ is wellicht dieper dan deze voor de mannen van Oilsjt ...
- Na een onderzoek is de Amerikaanse New York Post tot de vaststelling gekomen dat het de eenvoudigste zaak is van de wereld om te New York op de zwarte markt raketten te kopen waarmee van op de grond vliegtuigen kunnen beschoten worden. Dit kan voor 5 tot 15.000 dollar (170 tot 500.000 fr.), handleiding inbegrepen ...
- President Carter heeft eindelijk besloten de historische kroon van St. Stefanus van Hongarije aan dit land terug te geven. In de loop van de maand januari zullen vice-president Mondale, minister Vance of mevr. Carter dit symbool van Hongarije aan de autoriteiten te Budapest overhandigen. Het minst dat kan worden gezegd dat het tijd, hoog tijd was...
- De Brusselse gemeenteraad komt een belangrijke historische beslissing te nemen. Eindelijk gaat de stad in bezit komen van een rok van wijlen keizerin Eugénie van Frankrijk (echtgenote van Napoleon III). Voor de aankoop van dit kunstwerk komt de gemeenschap er van af met de bagatel van één miljoen ! Wie sprak daar weer van besparingen ?
- De Amerikanen hebben zorgen. Zo komt het dat er een rage is losgebroken om, onder welke vorm ook, vermageringskuren uit te voeren. Volgens het marktinstituut Frost and Sullivan zijn het bijzonder de pillen om de eetlust af te remmen die in trek zijn. Apoteken en drogisterijen maken hierbij goede zaken. Hun omzet van deze pillen steeg met 20 procent per jaar en bedraagt reeds 147 miljoen dollar en volgens hogergenoemd instituut voorziet men in 1985 de 200 miljoen dollar te bereiken.
- Het gezamenlijk verzet van Premier Callaghan, oud minister Wilson en de conservatieve leiders, heeft niet kunnen verhinderen dat de Britse regering een nederlaag opliep. Een meerderheid besliste dat een openbaar onderzoek moet ingesteld worden naar de financiële handelingen van de „Crown agents“, de instelling die in het verleden de financiële transakties tussen de Britse regering en koloniën afhandelde. Speculaties en wanbeheer hadden voor gevolg dat de instelling met een gat in de kas zit van 212 miljoen pond (13 miljard frank). De regering had zich willen beperken tot een geheim onderzoek.

... LOS TE LOPEN.

ARGENTINIË-KOMITEE

(COBRA)

1. Waarom een Argentinië-Komitee ?

Het Belgisch Komitee tegen de Repressie in Argentinië (Cobra) wil alle personen verenigen die daadwerkelijk willen reageren tegen de gewelddadige onderdrukking van de meest elementaire mensenrechten door de militaire gorilla-regering die er vandaag aan de macht is, en tegen de economische politiek opgelegd door het IMF, ten dienste van een systematische uitbuiting en uithongering van de Argentijnse arbeiders.

Talrijke journalisten, syndikalisten, politici, militanten en hun families worden ontvoerd, verdwijnen, worden opgelost zonder aanhoudingsmandaat, gefolterd, vermoord. Het lot van al deze mensen is in hoge mate afhankelijk van de graad van sensibilisatie van de internationale opinie.

Het is dan ook hier dat onze zware verantwoordelijkheid ligt, waaraan we niet kunnen voorbijgaan. In juli 1978 gaan in Argentinië de WERELDKAMPIONENVOETBAL door. De Argentijnse militairen zijn nu reeds de internationale opinie, en in het bijzonder de pers aan het bewerken, om een goed, gekamoufléerd beeld van hun land op te hangen. Als Solidariteitskomitee moeten we hier tegenin gaan. Dit kunnen we echter niet alleen. WIE HELPT ONS HIERBIJ MEE ? We hebben dringend mensen nodig die ons één of andere taak kunnen meehelpen.

Nu, meer dan ooit, is het dringend noodzakelijk, MASSAAL KONTRA-INFORMATIE te verstrekken over de 30.000 verdwenen personen, de 11.000 politieke gevangenen, de 8.000 vermoorden mensen, over de permanente onderdrukking van het Argentijnse volk.

Dit betekent dus o.m. de Belgische publieke opinie sensibiliseren door meetings, informatieavonden, manifestaties en publikaties, om op die manier hier een maximum aan effectieve solidariteit te ontwikkelen met het Argentijnse volk dat men door lage lonen, achtervolging, militaire fabrieksbezetting, intimidatie van de familie, enz. tracht te verpletteren.

2. Hoe werken ?

- Contacten leggen met zoveel mogelijk organisaties en mensen die op hun beurt de Argentinië-zaak verspreiden.
- Het organiseren en het stimuleren van informatie-avonden.
- Het massaal verspreiden van petitie's (voor het openstellen van de Europese ambassades in Buenos Aires, tegen de aanwezigheid van een economische Argentijnse missie in België, enz.).
- Deelname aan lokale en nationale manifestaties met een infostand en diamontage.
- Recent : langs Vlaamse kant bestaat het voorstel tot een eigen Werkgroep uit te groeien, met

ORGANISATIES

de bedoeling samen een geschikte actie rond de Wereldkampioenschappen te organiseren (België zal niet deelnemen, maar de Witte Duivels krijgen als compensatie een reisje van tien dagen in Argentinië, gedurende maart 1978 !).

3. Materiaal

- Diamontage „Argentinië, hoe een land in diepe crisis verzeild geraakt“ 40 min., huur (min. 200 fr.).
- Tentoonstellingspanelen (repressie, geschiedenis, economie, verzet, enz.).
- Argentinië-affiche (bruikbaar voor aankondigen avonden).
- Argentinië-poster (30 fr.).
- Argentinië-Bulletin (tweemaandelijks), 120 fr. (steunabonnement 300 fr.).
- Publikaties :
 - Argentinië in de val (uitverkocht).
 - Argentinië in crisis (1976, 70 fr.).
 - Argentinië en lutte (1977, uitverkocht).
 - La Répression en Argentine (1976, uitverkocht).
- Dokumenten, krantenknipsels, boeken in Spaans, Frans, Engels en Nederlands ter inzage.

4. Lidmaatschap

- 100 fr. per maand (voor wie kan) (zonder verplichting voor de medewerkers).
 - 200 fr. per maand als steunlid.
- Op Prk. 000-0792395-02 op naam van Van Maele, P. Verbiststraat 29, Wilrijk.

5. Kontaktadres

SAGO - Latijns-Amerikacentrum
C/O COBRA (Argentinië-komitee)
P. Verbiststraat 29
2610 Wilrijk
Tel. 031/49.37.86

ARGENTINIË VANDAAG

Vrede v.z.w. komt zopas, met de medewerking van het Argentinië Komitee, een brochure te publiceren over de geschiedenis van en de huidige situatie in Argentinië.

Deze is te verkrijgen door overschrijving van 60 fr. plus 15 fr. verzendingskosten op rekening 000-0956015-08 van VREDE v.z.w., 9000 Gent.

VREDESINITIATIEVEN

AGENDA

NATIONALE ONTMOETINGS-DAG VAN „VREDE“.

Medewerkers, bestuursleden van de plaatselijke kernen en de lezers van VREDE zijn welkom op de Nationale Ontmoetingsdag van de v.z.w. VREDE die plaats heeft:

Zaterdag 14 januari van 9.30 u. tot 13.00 u.

Kleine Akademierraadszaal,
Universiteitstraat 2, 9000 Gent.

Dagorde:

- De bewapeningswedloop en de ontwapening.
- Voorbereiding nationale aktie 1978.
- Bespreking van het maandblad „VREDE“.
- Voorstellen plaatselijke werking.

NATIONALE STUDIEDAG.

Zaterdag 18 februari van 9.00 tot 18.00 u. in de Kleine Akademierraadszaal, Universiteitstraat 2, 9000 Gent.

Tema:

Internationale politiek - INFORMATIEMEDIA - Openbare opinie.

Bekende journalisten staan in voor de inleidingen. Inschrijvingen door storting van 100 fr. op

Prk. 000-0956015-80 van Vrede v.z.w. - 9000 Gent.

Opgepast: het aantal deelnemers is beperkt.

OOSTENDE.

Zo leeft Viëtnam vandaag.

Voordracht met dia's door Kanunnik François Houtart en Frank Beke terug van een reis naar Viëtnam.

Donderdag 26 januari om 20.15 u.

Konferentiezaal-Stadhuis, ingericht door Vrede v.z.w.

TIELT

De toestand in het „Midden-Oosten“.

Informatieavond met als sprekers Michel Tanret en Herman Talloen op

Donderdag 19 januari, ingericht door Vrede v.z.w.

ANTWERPEN.

Donderdag 12 januari te 20.00 u.

West-Europese Kernmacht en militaire integratie, spreker Dr. B. Oostenbrink - Amsterdam.

Donderdag 19 januari te 20.00 u.

Politieke Detente - Robert De Gendt.

Donderdag 26 januari te 20.00 u.

Salt: ontspanning of niet? - P. Deleu.

Donderdag 9 februari te 20.00 u.

Hoe kan West-Europa zich in de toekomst verdedigen? Lt. Kol. Bloema. Ingericht door en in de lokalen van het Europees Studie en informatiecentrum, Twaalf Maandenstraat, 2000 Antwerpen.

ANTWERPEN.

Woensdag 11 januari te 20.00 u.

„De betekenis van de vertrouwenwekkende maatregelen voor de ontspanning in Europa“ Luit. Kol. R. Ochalbroek.

Woensdag 1 februari te 20.00 u.

„De bevordering van de Oost-West handel en de slotakte van Helsinki“ Minister H. De Bruyne.

Telkens in het gebouw van de Aula major - Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk.

Inrichters: Univ. Instelling Antwerpen en Vereniging van de Verenigde Naties.

GEMEENTERAAD VAN AALST

TEGEN NEUTRONENBOM

Op voorstel van het C.V.P. gemeenteraadslid M. De Bischoop (oud-Burgemeester) werd door de verschillende fractievoorzitters van de Aalsterse Gemeenteraad onderstaande motie opgesteld die door de voltallige gemeenteraad eenparig werd goedgekeurd:

„De gemeenteraad van Aalst drukt de onbehaaglijkheid en vrees van de bevolking uit t.o.v. de uitvinding en aanmaak van steeds verschrikkelijker vernietigingswapens in de wereld.

Hoewel het probleem van oorlog of vrede en van bewapening en ontwapening niet tot zijn uitdrukkelijke behoort, is de gemeenteraad er zich van bewust dat zijn inspanningen voor de democratische ontwikkeling op elk gebied van de lokale gemeenschap tot niets dienen, indien niet in de eerste plaats de veiligheid van de bevolking door een duurzame vrede wordt verzekerd.

De gemeenteraad van Aalst kant zich dan ook tegen de aanmaak van elk nieuw oorlogsmateriaal waaronder de neutronenbom, met steeds grotere vernietigingskracht ten aanzien van het menselijk leven en het genetisch voortbestaan ervan.

De gemeenteraad van Aalst doet een beroep op de regering om zich actief in te spannen opdat alle vormen van geweld, inzonderheid het oorlogsgeweld, uit de wereld zouden worden gebannen en in Europees verband een bijdrage te leveren tot de internationale ontwapeningsbesprekingen“.

Aalst: gemeenteraad, openbare zitting 7 december 1977.

INDEX OP DE ARTIKELEN VERSCHENEN IN VREDE 1977

(eerst wordt de maand, daarna de biz. vermeld)

- UNO, ma. 18-21 ; mei 25 (voorn. konferenties en speciale vieringen)
- BELGIE, april 3 en 6-7 ; sept. 3 en 13-16
Parlementaire vragen, febr. 6-7 ; mei 5-7 ; sept. 5-6 ; dec. 6-9
België en Rhodesië, jan. 16
Militair wetenschappelijk onderzoek, nov. 23-24
Protea, ma. 5 ; nov. 5-6
zie ook BEWAPENING EN ONTWAPENING
- EUROPA, okt. 7-9 ; mei 10-11 (verkiezingen)
DBR (repressie en terrorisme) ; okt. 26 ; dec. 17-20
FRANKRIJK, april 4-5
GROOT-BRITTANNIE, jan. 16
ITALIE, okt. 9-12 ; nov. 7-10
POLEN, jan. 15 ; sept. 13-16 (Auschwitz 1977)
PORTUGAL, jan. 6 ; dec. 11-15
SOVJETUNIE, jan. 18 (esperantisten) ; dec. 10 (1917 en de diplomatie)
SPANJE, jan. 14-15 ; sept. 16-17
TSJECHOSLOWAKIJE, juni 5-6 ; sept. 32-33
- MIDDEN-OOSTEN, febr. 24-25 ; okt. 17-19 ; dec. 21-24
- AFRIKA
ETHIOPIE, april 16-18 ; dec. 29-31
MAURITIUS, jan. 6
NAMIBIE, ma. 13-15
ZAIRE, mei 12-15 ; juni 13-15 ; dec. 25-28
ZIMBABWE, jan. 16 ; febr. 15-18 ; sept. 25-27
ZUID-AFRIKA
A.N.C., febr. 19-20
Belgisch-Zuidafrikaanse interparlementaire vereniging, ma. 5 ; nov. 5-6
Zuid-Afrika en de westerse defensie, ma. 15-17
Europese bedrijven in Zuid-Afrika, nov. 4
Twaalf van Pretoria, nov. 6
Wapenembargo, dec. 4
- V.S.A., juni 18-19 (Ben Chavis en de tien van Wilmington)
- LATIJS-AMERIKA, mei 16-17 ; juni 20-22 (Carter en de rechten van de mens)
BOLIVIE, okt. 31-34
CHILI, april 13-15 ; sept. 22-24
COLUMBIA, jan. 17 (kerk)
GUATEMALA, nov. 15-18
JAMAICA, jan. 6
PUERTO-RICO, ma. 11-12
URUGUAY, febr. 14
- AZIE
CHINA, febr. 21-23
JAPAN, jan. 6
- KOREA, sept. 7-9
OOST-TIMOR, april 19-21
THAILAND, jan. 21
VIETNAM, mei 18-21 ; sept. 9-12
- ANTI-APARTHEID, febr. 19-20
- BEWAPENING EN ONTWAPENING
BEWAPENINGSWEDLOOP, jan. 11-12 ; ma. 34 ; okt. 13
Socio-ekonomische gevolgen van, ma. 22-26
NEUTRONENBOM, sept. 18-21 ; okt. 3 ; nov. 3 en 35 ; dec. 3, 5 en 9
ONTWAPENING, jan. 5 ; febr. 12-13 ; jan. 13, 19 (aktie t.v.v.)
M.B.F.R. besprekingen te Wenen, jan. 7
WAPENHANDEL, febr. 27-29
Belgische wapenhandel, april 22-25 ; nov. 27-34
Wapentransporten te Zeebrugge, okt. 14-16
Wapens naar de derde wereld, juni 9-12
- EUROPESE VEILIGHEID EN SAMENWERKING, febr. 8-11 ; ma. 6-8 ; april 8-9 ; mei 8-9 ; juni 6-8 ; sept. 6-7
- FASCISME, jan. 22 ; okt. 28-30 ; nov. 11-15
- JONGERENWERKLOOSHEID, jan. 25
- KULTUUR
BOEKBESPREKINGEN
Isabelle Blum, jan. 27
Gunther Walraff, Ongewenste reportages, febr. 26
Emile Ajar, La vie devant soi, ma. 29
Vlaamse Wiza, Supysäua, mei 28
Willem L. Oltmans, USSR 1976-1990, mei 29
H. Böll, Drie dagen in maart, juni 23-25
J.F. Revel, De totalitaire verleiding, juni 26-27
Zaire komitee, Ketens van koper, sept. 28
Kritak, Militair Wetenschappelijk Onderzoek in België, okt. 21-22
Stanislaw Jerzy Lec, Het grote boek der ongekamde gedachten, okt. 22
Peter Handke, De angst van de doeliman voor de strafschoep, nov. 21
Pieter van den Hoven, De andere kinderen, nov. 22
Latijns-Amerikaanse literatuur, dec. 32-33
- BEELDENDE KUNSTEN
Klaus Staeck, ma. 27-28
- DICHTKUNST
Nazim Hikmet, febr. 30
- FILM
Deus, patria e autoridade, ma. 30-31
Last grave at Dimbaza, mei 30-31

La question, juni 28-29
TONEEL
Kunst is strijd, april 26-28

LEEFMILIEU, mei 3 en 22-24

MENSENRECHTEN EN DISSIDENTEN, febr. 3-4 ;
mei 16-17 ; juni 20-22 ; sept. 17 ; dec. 34

MULTINATIONALE ONDERNEMINGEN, jan. 28

OPVOEDEN TOT VREDE, ma. 32-33 ; april 29-30 ;
juni 30-31 ; sept. 29-31

ORGANISATIES

INTERNATIONALE VAN OORLOGSTEGEN-
STANDERS, okt. 19-20

KRISTENEN VOOR HET SOCIALISME, jan. 23
OVERLEGCENTRUM VOOR DE VREDE,
april 6-7

OXFAM-WERELDWINKEL, mei 26-27

VREDE, jan. 3 ; mei 4 ; dec. 35

WERELDVREDESRAAD, jan. 19 ; juni 16

PERSFUSIES, febr. 5

RUSSELL-TRIBUNAAL, okt. 26

SAMENWERKING EN ONTWIKKELINGSHULP
BASISBEHOEFTE ALS ONTWIKKELINGS-
STRATEGIE, ma. 9-10 ; april 10-12

NOORD-ZUID DIALOOG, jan. 8-10

ONTWIKKELINGSLANDEN, juni 17, dec. 16
SCHULDENLAST, okt. 5

SPANNING EN ONTSPANNING, jan. 20 ; ma. 3-4 ;
april 6-7

zie ook EUROPESE VEILIGHEID EN SAMEN-
WERKING

TERRORISME EN REPRESSIE, okt. 26 ; dec. 17-20

VAKBEWEGING, nov. 19-20

(Amnesty International en de V.)

VERKIEZINGEN, jan. 6 ; juni 31

SPAREN

IS NIET ENKEL

EEN KWESTIE VAN INTEREST

HET IS OOK EEN VOORWAARDE OM LATER EEN LENING TE KUNNEN
KRIJGEN VOOR HET BOUWEN, KOPEN OF VERANDEREN VAN EEN
WONING.

ONTHOUD HET GOED :

BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS KRIJGT U DE HOOGSTE
INTEREST OP UW SPAARGELD

EN KUNT U - ALS TROUWE SPAARDER - AANSPRAAK MAKEN OP DE
ALLERBESTE CONDITIES ALS U KOMT AANKLOPPEN VOOR EEN LENING.

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS
- MEEST ERVAREN IN SPAREN -

Te sturen aan : ASLK, Dienst Publiciteit, Wolvengracht 48, 1000 Brussel.

Naam en voornaam

Adres

.....

Wenst documentatie over sparen en lenen.

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

WENSKAARTEN 1977

Bij Vrede vzw - Onderbergen, 51, 9000 Gent kunt een belangrijke gamma wenskaarten vinden die uw vrienden en familieleden zeker zullen op prijs stellen.

Wenskaarten met tekeningen van Picasso, Masereel, Landuyt, Raveel, De Keyzer, Warnier e.a. bekende kunstenaars. Slechts aan de prijs van 10 fr. 't stuk en met omslagen. Een reeks van dertien kaarten kunt u bekomen voor slechts 100 fr. plus 15 fr. port. Maak ons nog vandaag uw storting over op Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw - Gent.

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er. Zoniet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUINLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92
Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT

alleen grote merken :

PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA

2. PRIJS

de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.

3. SERVICE

eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.